

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
tiskop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - 10.349
račun: Ljubljana šteč. 10.950 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Sužnji kapitala

Irec Mac Cullagh je bil prvi evropski časnikar, ki se je upal nastopiti proti molku velikega svetovnega tiska o mehiških dogodkih in je na podlagi lastnega opazovanja na tih mesta obvestil svet o grozovitostih Callesa in njegovih pomagačev. Ta zgled je opogumil tudi druge in tako ima Evropejec danes možnost, da se o divjanju mehiških mogotcev objektivno pouči. Laži izvestnega dela velikega tiska, ki skuša plačance ameriških bank v Mehiki opravičevati in njihove zločine vsaj zmanjšati, ko jih ne more več popolnoma utajiti, se danes lahko prekontrolirajo in ovržejo. Tako n. pr. sta se postavili danes v mehiških zadevah v službo resnice dve francoski reviji »La Vie intellectuelle« in »Revue des Indépendants«, ki jo izdajajo taki možje kot so predsednik francoske republike Gaston Doumergue, Poincaré in Millerand. Nadalje seveda molčijo ali pa zagovarjajo mehiške nasilnike vsi veliki ameriški in angleški listi ter glasilo francoskega svobodno-miselnega kartela, da ne omenjamo socialističnega tiska. Toda danes je tudi popolnoma znano, zakaj.

Mi smo na pravi vzrok nečloveškega preganjanja katoliške vere in Cerkev v Mehiki že večkrat opozorili. Danes moremo o tem pisati s popolno jasnostjo in sigurnostjo. **Katoliška vera in Cerkev se v Mehiki preganjata zato, ker branita politično neodvisnost mehiške republike, oziroma ljudstva proti osvajačnim namenom severoameriške Unije,** kateri Calles, Morones, Portes Gil in Saenza, pretendenti za predsedniški stol, verno služijo. V njihovi službi je bil tudi ubiti Obregon. Kakor so bili voditelji nekdane konservativne in demokratične stranke v Mehiki svojčas vsi v službi ali pa vsaj pod vplivom severne Unije, tako so ji danes udinjani voditelji agrarne, obregonistične in socialistične, to je Callesove stranke, ki se medseboj pulita za predsedstvo nesrečne republike. Sto let izdajajo razni predsedniki in pretendenti, generali ter banditski šefi v Mehiki republiko tujcem, ki plačujejo milijarde za petrolejske koncesije, eden izmed njih je Uniji že l. 1847. prodal svojo Novo Mehiko, Novo Kalifornijo in Texas, danes pa gre le še za to, kdaj še ostala polovica Mehike tiho, brez šuma pripade severoameriškim državam. In kakor je moral svojčas na pritisk Unije odstopiti Porfirio Diaz, ki je dolgo branil politično neodvisnost svoje domovine, tako hoče sedaj veliki kapital iz Wallstreeta s pomočjo podkupljenih strankarskih šefov Mehike ustvarjati katoliško prebivalstvo, ki mu je na čelu rodoljubna duhovščina, da bi se potlačila vsaka ovira na poti nameravane aneksije bogate dežele. Ponavljaj, oziroma nadaljuje se tragedija domorodnega ameriškega prebivalstva, ki se je, podkupljeno od tujega žganja ali denarja, samo iztrebljalo v korist tujim zavojevalcem. Mehikanci ubijajo Mehikance na račun Wallstreeta.

Ameriški veliki kapital z Wallstreeta je ves v službi antikatališkega protestantstva in lož. Leta 1928. je več severoameriških politikov, pastorej, pisateljev in finančnikov v San Antonio v Texasu, kjer je središče gibanja za pripojitev Mehike severni Uniji, podpisalo proglas, v katerem hvalijo Callesa, da je pristal »spojitve dveh narodov«, naglašajo, da so »vsi veliki javni delavci Mehike pristali zedinjenja, kakor tudi vsi veliki šefi masonstva«, in označujejo kot edino in najjačjo zapreko tej »veliki zamisli« rimskokatoliško Cerkev, »kajti dokler ona vlada ljudski vesti« — tako ta proglas dobesedno pravi — »Zedinjene države nikdar ne bodo pristale na zedinjenje z Mehiko!« (Revue des Indépendants, članek ured. Roberta Morche, oktobrska številka 1928).

Msgr. Curley, katoliški nadškof v Baltimore, ki imperialistične politike Wallstreeta seveda ne odobrava, piše: »Da boljševidi v Mehiki gospodarijo in preganjajo 15 milijonov domačega katoliškega elementa, da izganjajo duhovnike iz lastne domovine ko stekle pse, tega vsega je kriva Unija. Zunanjo politiko moje domovine vodijo kapitalisti. Kapitalisti gredo za tem, da od mehiške vlade dobijo čim več koncesij in denarnih koristi. Cela ta aferra je ena najčrnejših strani, katero so vpišali v našo zgodovino naši diplomati, in bojim se, da stari svet ne pozna ničesar podobnega (?). Sicer pa protestantizem severne Amerike, ki je poln resentimenta, deloma pa tudi strahu pred katolicizmom, sam vse to priznava. Dr. Greenfield, predsednik najmočnejšega protestantovskega združenja severne

Zakon o obči upravi objavljen

Belgrad, 22. junija. (Tel. »Slov.«) Današnje »Službene Novine« prinašajo zakon o obči upravi. Zakon je razmeroma zelo kratek in obsega skupno 205 členov. V zakonu samem so številne spremembe nasproti vestem, ki so jih dosedaj o tem zakonu prinesli različni časopisi.

V čl. 1. določa delokrog notranjega ministrstva, ki je vrhovna oblast za notranjo upravo. V pristojnost notranjega ministrstva kot vrhovne upravne oblasti spadajo vsi posli, ki se tičejo organizacije upravne oblasti, vrhovno vodstvo vse notranje uprave, vrh nadzorstvo nad upravnimi oblastmi in organi, kakor tudi pripravljanje zakonskih predlogov.

Po členu 2. so posamezna ministrstva dolžna pred izdajo uredb ali pravilnikov ali načelnih navodil, ki naložajo organom obče uprave kakršnekolikoli dolžnosti, da zaprosijo notranjega ministra za mnenje. Pri ministrstvu so prvi pomočnik in pomočniki. Prvi pomočniki se postavljajo s kraljevim ukazom.

Čl. 4. določa glede šefa, da opravlja te posle oseba, katero določi notranji minister. Če bi bila ta oseba vzeta iz vrst politično-upravnih uradnikov, bo začasno, ko dela v kabinetu, držala še nadalje svoj položaj in čin.

Čl. 6. našteva razdelitev ministrstva, ki ima oddelek za državno zaščito, oddelek za javno varnost, upravni oddelek, oddelek za samouprave.

V nadaljnjih členih zakon obravnava, kaj spada pod kompetenco posameznih oddelkov. Člen 12. precizira

delokrog oddelka za samouprave,

ki skrbi za napredek in razvoj samoupravnih enot in njihovih ustanov, kakor tudi za njihovo pravilno poslovanje. Skrbi, da so odnošaji vseh državnih oblasti nasproti samoupravam v skladu. Zastopa interese samoupravnih enot v odnošajih nasproti drugim resorom in odloča v slučaju sporov. Skrbi za izvrševanje zakonov, ki se nanašajo na obstoj samoupravnih teles, njihovih pravic in dolžnosti. Vodi evidenco o statutih, uredbah, pravilnikih samoupravnih enot, kakor tudi pregled nad katastrskimi občinami in mesti, izvršuje nadzorstvo nad oblastjo in ustanovami v mejah tega zakona.

Generalni inspektorat notranje uprave vrši v imenu notranjega ministrstva kontrolo nad vso notranjo upravo. Za razpravo o načelnih vprašanjih, ki se tičejo te stroke, kakor tudi za opravila, ki jih določi minister, obstoja svet starešin, v katerega spada prvi pomočnik, pomočniki, najstarejši generalni inspektor in vsi načelniki. Strokovni svet notranjega ministrstva je ustanovljen v smislu zakona o uradnikih in ostalih drž. uslužbencih civilnih oblasti. Člane vrhovnega sveta imenuje minister iz vrst najvišjih uradnikov tega ministrstva. Dva člana pa se vzameta izven vrst upravnopolitičnih uradnikov.

Splošna uprava se vrši po oblasteh, okrajih in občinah. V kolikor so posli splošne uprave prenosni na samoupravne oblasti in ustanove, se vrše pod nadzorstvom in po navodilih državnih oblasti.

Državna oblast so: veliki župan, okrajni načelnik, državna mestna policijska oblast, samoupravne oblasti, ki vršijo posle splošne

uprave, mestni načelniki v mestih, ki imajo pravice splošne oblasti prve instance, in vse občine, v kolikor imajo državno upravo v prenešenem smislu.

Veliki župan, upravnik belgrajskega mesta, okrajni načelnik, mestni načelniki, se imenujejo **obča upravna oblast**. Obča uprava vsebuje vse posle, razen tistih, ki so po zakonu stavljeni v pristojnost sodišč, finančnih ali vojaških oblasti. Starešine splošne upravne oblasti vršijo posle, ki spadajo v njihov delokrog, **samostojno in pod osebno odgovornostjo**. Predsednik ministrskega sveta bo na predlog notranjega ministra predpisal pravilnik za občo upravno oblast. Obči upravni oblasti so dovoljeni strokovni referenti, da vršijo svojo službo za dotični urad. Oni niso samostojni, ampak vršijo službo pod nadzorstvom načelnikov, oziroma velikih županov.

Za varstvo je orožništvo. Orožništvo je, v kolikor se tiče discipline, podrejeno vojnemu ministru in je po svojih sestavinah del rednega kadra. Občina opravlja na svojem ozemlju opravila splošne uprave v prenešenem delokrogu po navodilih in pod nadzorstvom okrajnega načelnika.

Po čl. 35. imajo **nadzorstvo nad okrajni upravni inspektorji**, nad samoupravami veliki župani, nad posli ministrstva pa ministrski inspektor. **Stroške za nadzorstvo, ki ga izvršuje splošna upravna oblast nad samoupravami, gredo na breme države**. Enkrat na leto se vrši nadzorstvo nad samoupravami na samoupravne stroške.

Veliki župan

je najvišja splošna upravna oblast v oblasti in predstavitelj in zastopnik kraljeve vlade v dotični oblasti. Čl. 38. odreja kompetence velikega župana. On izvršuje nadzorstvo nad samoupravami, nadzorstvo nad orožništvom, ki spada v kompetenco notranjega ministrstva. Velikemu županu morajo finančni ravnatelji poročati o finančnem stanju.

Zastopnik vlade v okraju je **okrajni načelnik**. Okrajni načelnik lahko po svojem nagibu začne s posli, če je zakonsko pooblaščen in če to zahteva hitri, javni interes. Dodeljeni so mu posebni strokovni referenti. Okrajni morajo priskrbeti za okrajnega načelnika in enega slugo stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Za to stanovanje okrajnega načelnika bo občina pobirala kot doklado stanarino, ki znaša toliko, kolikor ima uradnik v 3. skupini, I. kategorije. Siromašne občine lahko notranji minister podpre s sredstvi državne blagajne. Notranji minister lahko odredi, da se držijo uradni dnevi izven središča okrajnega načelnika. V velikih okrajih lahko notranji minister na predlog velikega župana in v sporazumu s finančnim ministrom ter po odobritvi predsednika ministrskega sveta določi, da se za posamezne kraje okrajna določi oziroma ustanovi tako zvana **okrajna izpostava**. Na čelu te okrajne izpostave je starešina okrajne izpostave, ki ga imenuje notranji minister na predlog velikega župana iz vrst upravnopolitičnih uradnikov dotičnega okraja.

Kjer so

mestne občine

po zakonu prvostančne občne upravne oblasti, vrši tozadevne posle za področje mesta

mestni župan. Oblast se imenuje mestno načelstvo.

Policijska

Državna mestna policijska oblast je ustanova notranjega ministrstva. Notranji minister bo določil njihov delokrog. Za vzdrževanje policije po mestih, kjer ima država lastne organe za policijsko eksekutivno službo, ki so na ozemlju državne uprave, je občina dolžna prispevati najmanj: stroške za opravilo uradov te ustanove, za vzdrževanje zgradbe, razsvetljavo, kurjavo. Razen tega bo občina sodelovala pri vzdrževanju policije, toda samo, kolikor se doseže sporazum. Vsekakor ti stroški, ki jih plačuje občina, ne smejo presežati polovice za dotično policijo. Ako se izkaže potreba, je občina dolžna na zahtevo nadzorstvene oblasti sodelovati tudi pri skrbi za javno varnost in nositi tozadevne stroške, zlasti pa vršiti zasledovanje in organizirati občinske straže. To dolžnost lahko občina izvršuje po plačanih ali postavljenih stražnikih, ali pa po splošni brezplačni obvezni službi svojih občanarjev.

Namesto prejšnjega naslova **Policijsko ravateljstvo** določa čl. 60. naslov **Policijska uprava**. Ako se pokaže potreba, lahko notranji minister ustanovi policijski komisariat. Po pooblastilu notranjega ministra lahko veliki župan postavi v slučaju potrebe v večjih občinah za izvrševanje policijskih poslov kvalificiranega referenta **občinskega kapetana**.

IV. poglavje zakona vsebuje temeljne odredbe in predpise o splošni delavnosti, o policijskem delokrogu, o izvajanju naredb, o pritožbah, o pritožbah proti naredbam o eksekuciji, o zaščiti javnih organov, o pravni pomoči, o upravnih stroških.

Takse.

Po čl. 80 se morejo poleg takse, ki so predpisane po taksem zakonu, predpisati za službena opravila, ki se tičejo splošne uprave in se morajo prevzeti ob izvršitvi ali zaščiti zasebnih interesov državljanov (n. pr. motornih vozil, kopalnih kotlov, polaganja izpitov), po državnih oblastih predpisati posebne upravne takse.

Čl. 82 je važen za naše občine. Občina lahko sklene, da pobira za upravne posle, v kolikor se ti prevzamejo ob priliki ustanovitve ali izvedbe zaščite zasebnih interesov, poleg državnih takse tudi posebne občinske upravne takse.

V. poglavje ima

predpise o političnih upravnih uradnikih.

Po čl. 84 je politični upravni uradnik v smislu tega zakona tista oseba, ki je po predpisih tega zakona postavljena, da vrši politično-upravno službo in državno oblast notranje uprave. Politični-upravni uradnik lahko postane vsak državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je kot redni zastavatelj izvršil pravno fakulteto, položil predpisane izpite in izpolnil druge pogoje za državno službo. Pripravljalna služba v politični upravni stroki traja tri leta.

Po čl. 87 morajo imeti prvi pomočnik, načelniki, generalni inspektorji notranjega ministrstva najmanj 15 let državne službe, od teh morajo prebiti najmanj 10 let v politični-upravni službi. Za velikega župana se lahko postavijo samo osebe s fakultetsko izobrazbo ali kako višjo strokovno šolo. Leta torej niso predpisana. Za podžupana se lahko postavijo politični-upravni uradniki, ki imajo najmanj 15 let državne službe, od katerih so prebiti najmanj 10 let v politični-upravni službi. Za županske inspektorje se lahko postavijo politični-upravni uradniki, ki imajo najmanj 8 let politične-upravne službe. Za okrajne načelnike se lahko postavijo politični-upravni uradniki, ki imajo najmanj 8 let državne službe, od katerih so najmanj 5 let prestali v upravnopolitični službi. Osemletna doba se bo vračunala tudi političnim upravnim uradnikom pri mestih, ki imajo pravico, vršiti upravne posle v prvi instanci. Za okrajne podnačelnike se lahko imenujejo politični-upravni uradniki, ako so položili strokovni izpit in ako imajo najmanj 5 let politične-upravne službe.

Čl. 90 prepoveduje političnim uradnikom, da bi se bavili še s kakimi drugimi posli razen službenimi. Čl. 93 določa, da se polagajo politično-upravni strokovni izpiti pri velikem županu, na sedežu apeliacijskega ali upravnege sodišča, v navzočnosti odposlanca notranje-

Važno! Pred odpotovanjem ne pozabite posuti preprog in oblek s »Famolom« edino trajnim sredstvom proti moljem. »Techna«, Zagreb, Prilaz 36a

¹ Med zagovornike in zaščitnike avtohtonega ameriškega prebivalstva proti zavojevalcem belokozcem spada tudi naš veliki rojak, škof Bařaga, kojega junško delovanje v tem pogledu je še vse premalom poudarjeno.

ga ministrstva pred izpitno komisijo, ki jo tvorijo predsednik in štirje člani.

Cl. 103 ustanavlja nove naslove, plače in pogoje za napredovanje v politično-upravni stroki. Naslovi so:

prvi pomočnik notranjega ministra, pomočnik notranjega ministra, veliki župan, upravnik mesta Belgrada, načelnik notranjega ministrstva, generalni inspektor notranjega ministrstva, inspektor notranjega ministrstva, podžupan, pomočnik upravnika mesta Belgrada, policijski upravnik, svetnik notranjega ministrstva, županski inspektorji, županski svetniki, policijski svetniki, okrajni načelnik, mestni predstojnik, okrajni podnačelnik, sekretar, policijski predstojnik, član kvarta, višji policijski komisar, policijski komisar, višji pristav, pristav, upravni-politični pripravniki.

Med dosedanje skupine so postavljene nove skupine: 2. a s 45.000 Din letne plače, 3. a s 39.000 Din letne plače, 4. a s 18.000 Din letne plače.

Z ozirom na značaj službe političnega-upravnega uradnika se določajo posebne mesečne doklade, in sicer: za 1. skupino 4000 Din, za 2. a 3500 Din mesečno, 2. 3000 Din, 3. a 2500, 3. 2000, 4. a 1500 Din mesečno. Za okrajne načelnike, razen za 3. in 4. a skupino 1200 Din, za 4., 5. in 6. 1000 Din mesečno, za 7. in 8. 600 Din za pripravnike 200 Din mesečno.

Po čl. 111 se določa, kako se imajo te doklade šteti v pokojnino. Uradnik s končanimi 20 leti efektivne službe dobi 50% doklad, če je bil vpokojen po 25 letih, dobi 60%, po 30 letih 70%, po 35 letih pa vso doklado.

VI. poglavje govori o upravnih pisarniških uradnikih, VII. poglavje o disciplinarnih kaznih in disciplinskem sodišču, VIII. poglavje o disciplinski odgovornosti, IX. poglavje o pristojnosti disciplinskega sodišča in postopku, X. poglavje ima prehodne odredbe.

Nobenih sprememb ne bo v vladi

Belgrad, 22. jun. (Tel. »Slov.«) »Pravda« piše: Poslednje dni so gotovi ljudje, kakor tudi bivši politiki, širili verzije, da stojimo neposredno pred spremembami v vladi. Te verzije so kombinacije, ki so popolnoma izmišljene. Te verzije so izšle iz vrst ljudi, ki so se zanimali samo za prejšnje strankarske posle in še sedaj nočejo prevzeti drugih poslov. Vse te vesti so popolnoma neresnične. Vlada nadaljuje energično z izvajanjem programa za gospodarski in kulturni preporod vsega našega naroda.

Uvedba zlate valute v Čehoslovaški

Praga, 22. jun. (Tel. »Slov.«) V že dogovorjenem zakonskem načrtu o uvedbi zlate valute se bo po poročilih listov izvršilo tudi preračunavanje delniške glavnice Narodne banke iz dolarske v kronsko veljavo. V načrtu je predvideno preračunavanje po kurzu 33.75 Kč za 1 dolar. Glavnica narodne banke v znesku 12 milijonov dolarjev se bo odslej glasila na 405 milijonov Kč. Načrt vsebuje dalje tudi pooblastilo narodne banke, da se s svojo glavnico udeleži reparacijske banke.

Elementarne neizgode na Poljskem

Varšava, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Huda nevihta je napravila veliko škodo v Krakovu in Kielcih. V Krakovu se je radi poplave moral ustaviti promet cestne železnice. Telefonske zveze so porušene. Krakovu je zgorela neka cerkev in dve hiši, ker je udarila strela. To varne v Kielcih so radi povodnji morale ustaviti obrat. Vsele strele je pogorelo v Kolčanih 27 hiš. Več sto ljudi je brez strehe.

Belgrajske vesti

Nj. Vel. kralj je danes odpotoval v Topolo. Romunska kraljica Marija bo 25. junija prispela na Bled.

Bačka oblast je dosedaj vpisala za 40 milijonov dinarjev delnice agrarne banke, uradniki notranjega ministrstva so podpisali 500 delnic. Centrala srbskih zemljoradniških zadrug je podpisala za 1 milijon dinarjev delnic, v tej zadruzi včlanjene zadruge pa za 2 milijona dinarjev delnic.

Jugoslovanski narodni železničarji in brodarji imajo danes in jutri kongres v Belgradu. Iz Slovenije je prišlo na kongres nad 30 železničarskih delegatov.

Carinski svet je dovolil Ljubljani carine prost uvoz predmetov, potrebnih pri gradnji električne centrale.

Prošnja za odvezo od spovedne molčečnosti umahnjena

Dunaj, 21. junija. Včerajšnja vest, da je neki dunajska odvetniška pisarna zaprosila papeža, da odveže spovednika kaznilnice od spovedne molčečnosti, ni čisto točna. Res je samo to, da je ta pisarna res hotela odposlati tako prošnjo, a je bila v zadnjem hipu poučena, da je taka prošnja čisto brez smisla, ker je po cerkvenem pravu vsaka odveza od spovedne molčečnosti nemogoča. Spov. molčečnost je absolutna dolžnost duhovnika, ki velja brezpogojno v vsakem slučaju in ne more od nje odvezati spovednika niti papež. Po tem pouku je dunajska odvetniška pisarna tudi opustila svojo namero.

Seja angleške vlade

Anglija obnovi diplomatske stike z Rusijo -- Trockemu ne bo dovoljeno bivanje v Angliji -- Reparacijska konferenca bo v Londonu

London, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Socialistični »Daily Herald« javlja o včerajšnji seji ministrskega sveta: Novi minister za pobijanje brezposelnosti Thomas je poročal o nameravanih odredbah, ki naj omogočijo brezposelnim delo v Angliji. Nato je prvi lord admiraltete predložil memorandum, ki poroča o tekočih razgovorih z Ameriko, o razorožitvi na morju. Podrobno so se bavili o položaju v Porenju in o reparacijskem vprašanju, posebno o bodoči politični konferenci za likvidacijo teh vprašanj. Kabinet se je izjavil za to, da se Youngov načrt sprejme za podlago pogajanj. Po podrobni razpravi se je kabinet izrekel za to, da naj se obnovijo politični odnosi z Rusijo. Za obnovo teh odnosov se ne sme zgubiti noben čas. Kljub živahni debati se ni mogla doseči soglasnost o prošnji Trockea za dovoljenje bivanja v Angliji. Računati je s tem, da se dovoljenje ne bo izdalo.

»Daily Telegraph« se poroča, da se je na seji kabineta govorilo predvsem o sklicanju, o kraju in času politične-reparacijske konference. Nemudoma se bo stavljal predlog za vezniški vladam in Nemčiji, da bi se konferenca avršila v Londonu po možnosti pred 15. julijem, ker bi Macdonald prihajal dva meseca niti za par dni ne mogel zapustiti Londona. Če bi Francija vztrajala na tem, da naj se konferenca vrši v Švici, bi angleške delegacije ne vodil Macdonald, temveč finan-

ni minister Snowden ali pa zunanji minister Henderson. List izjavlja, da bi bil finančni minister z ozirom na svoje stališče glede francosko-angleškega dogovora o dolgovih francoski delegaciji v Švici neprijateljski kakor v Londonu v prisotnosti Macdonalda.

O obliki obnove diplomatskih odnosov z Rusijo piše »Daily Telegraph«, da bi se najbolj pozdravila normalna in tradicionalna pot, ki bi bila ta, da bi se potom norveške vlade, ki je dosedaj zastopala angleške interese v Rusiji, izrekla želja po obnovitvi odnosov. Nato bi sledila obljuba obeh držav, da se nobena ne bo vmešavala v notranjo politiko druge države in da se bo vzdrževala vsake propagande. Druga pot bi bila ta, da bi se formalno začeli predrazgovori med diplomati obeh držav na nevtralnem tleh, v Parizu, Rimu ali Berlinu.

Anglija sklene tudi trgovinsko pogodbo s Sovjeti

London, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Po »Daily Telegraphu« naj bi bila obnova diplomatskih stikov z Rusijo samo začetek, kateremu naj bi sledila pogajanja za trgovinsko in paroplovno pogodbo. Vendar ni govora o tem, da bi se moglo dovoliti sovjetski vladi posojilo kot del pogodbe, temveč bi se kvečjemu moglo razširiti olajšave pod shemo eksportnih kreditov za tržnike, ki trgujejo z Rusijo.

Nemška zun. politična debata odgodena Stresemann in dr. kancelar obolela -- Izdatki Nemčije za vojsko in reparacije

Berlin, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Z veliko napetostjo pričakovana debata v nemškem državnem zboru o zunanjem položaju se je odgodila. Zdravniki so dr. Stresemannu zapovedali, da mora radi nenadnih hudih krčev v žilah ostati v postelji in mu prepovedali za danes vsako politično delovanje. Dr. Stresemann upa, da bo v ponedeljek lahko govoril v drž. zboru. Ker se je tudi državnemu kancelerju Müllerju ponovila ledvična bolezen in leži v postelji, bo samo državni finančni minister dr. Hilferding podal potrebna pojasnila o nameravani ureditvi reparacij in bo tudi v ponedeljek zastopal dr. Stresemann, če le-ta še ne bi ozdravel.

Berlin, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Državni finančni minister dr. Hilferding je danes v nemškem državnem zboru podal pregled o vojaških bremenih v Nemčiji. Skupni izdatki za vojsko,

za vojne poškodovance in druge vojne posledice znašajo za leto 1929 skupaj 4 in pol milijarde mark. Od tega odpada na reparacije 2 in pol milijarde, na notranje vojne stroške pa 1750 milijonov.

Berlin, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Bolezen zunanega ministra dr. Stresemanna povzroča bojazen. Že včeraj se je pri razgovorih z voditelji vladnih strank opazilo, da je dr. Stresemann zelo utrujen radi potovanja v Španijo, radi dolgih konferenc v Parizu in Madridu in posebno naporega političnega delovanja v zadnjih tednih. Navzlic pomirjevalnim izjavam zdravnikov smatrajo v poučenih krogih nenadni pojav krčnih žil za posledico stare ledvične bolezni in je vsekakor dvomljivo, ali mu bo v ponedeljek mogoče govoriti v državnem zboru.

Sporazum med cerkvijo in mehiško vlado

Jutri se obnovi v vseh cerkvah služba božja

Newyork, 22. jun. (Tel. »Slov.«) Po večmesečnih težavnih pogajanjih se je včeraj v Mexico City med predsedn. Portez Gillom na eni ter nadškofom Ruizem in škofom Diazem na drugi strani našel kompromis v revizijskem sporu. Papež je kompromis odobril in naj tvori podlago za končno ureditev spora.

Novo pismo papeža proti govorom Mussolinija

Rim, 22. junija. (Tel. »Slov.«) Tiskarna »Vittorio« je pred več dnevi Mussolinijeve govore v poslanski zbornici in senatu o lateranskih pogodbah natisnila. V uvodu je natisnjen predgovor Mussolinija, s katerim Mussolini potrjuje svoje govore v vsej vsebini. Danes zvečer je v »Osservatore Romano« izšlo pismo papeža kardinalu državnemu tajniku Gasparriju sledeče vsebine: »Gospod kardinal! Objava znanih parlamentarnih govorov o lateranskih pogodbah v novem tipografskem poročilu po avtorju samem v njihovi

Radi tega kompromisa se bo v nedeljo v vseh cerkvah obnovila služba božja. Nadškof Ruiz bo osebno bral sv. mašo v katedrali v Mexico City. Po tem kompromisu ne bodo več duhovniki sami, temveč cerkev kot organizacija prijavljala posvetnim oblastem registracijo duhovnikov.

prvotni ali skoro prvotni obliki nam daje povod za moralčno potrebo, da se glede teh govorov sklicujemo na to, kar smo povedali v našem pismu, naslovljenem na Vas na dan sv. Rešnjega Telesa, in razen tega na besede, ki smo jih naslovili na gojence kolegija v Mondragonu, katere smo omenili v onem pismu. Izvolite, gospod kardinal, ukreniti potrebno.« Pij IX. Po tem pismu papeža objavlja »Osservatore Romano« pismo Gasparriju od dneva sv. Rešnjega Telesa in nagovor papeža na mondragonske gojence.

Proslava desetletnice univerze

Govor rektorja

Rektor dr. Vidmar je nato nadaljeval:

Druga majnika leta 1919. je deželna vlada za Slovenijo odobrila naredbo o otvoritvi tehniško-visokošolskih tečajev v Ljubljani. Tridesetega junija istega leta je ministrski svet sprejel načrt zakona o univerzi v Ljubljani. Na 55. seji prvega narodnega predstavništva države 16. julija je vseh 152 navzočih poslancev glasovalo za ta zakon. Njegovo Visočanstvo regent Aleksander je pa zakon o ustanovitvi ljubljanske univerze sankcioniral 23. julija leta 1919.

Deseto leto poteka od teh pomembnih dni. Deset let deluje univerza v Ljubljani s svojimi petimi fakultetami. Deset težkih, pa vendar lepih let. Tem desetletjem letom je posvečeno današnje slavnostno zborovanje.

Če nam misli uhajajo v preteklost, če s ponosom gledamo na desetletje, ki je za nami, če se polni radosti ustvarimo ob spominu na osvojenost, ki nam je prineslo našo univerzo, zagledamo nehoti za našim desetletjem niz desetletij, da stoletij, ko je naš rod že gojil misel, ki se nam je urasla leta 1919. Viharno leto 1848 z zahtevno slovenske univerze v Ljubljani nam stopi živo pred oči. Kraljestvo Ilirija in njegovo vseučilišče v Ljubljani nas spominjata, kaj dolgujemo velikemu

francoskemu geniju. V početku sedemnajstega stoletja najaj segajo korenine visokega šolstva naše slovenske zemlje.

Univerza, ki danes praznuje desetletnico svojega obstoja, je le navidezno ena najmanjših univerz sveta. Njen razvoj obsega v resnici več kakor tudi stoletja. Toda njeno pravo, zavedno življenje je nerazdružljivo zvezano z življenjem Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupni državi in definitivno sankcijo je ta naša univerza prejela še le prav v teh dneh iz rok p. rvega Jugoslavana, Nj. V. kralja Aleksandra Prvega, čigar visoko ime bo odslužilo s ponosom nosila.

Ni ga naroda na svetu, ki bi mogel živeti brez univerze. Saj tudi ni človeka, ki bi resnično živel brez duha. Čisto naravno je tedaj, da so Slovenci, ki so v preteklem stoletju prišli do zavesti, da so narod, z vsemi svojimi močmi pričeli boj za lastno univerzo; naravno, da jim je univerza bila simbol svobode, naravno, da so se v borbi za univerzo vedno zopet združili in naravno, da so v debatah o univerzi takoj pozabili na svoje spore.

Starejša naša generacija je imela mnogo odličnih borec za slovensko vseučilišče. Omejiti se moramo le na nekaj imen. Skozi desetletja vidimo na delu za univerzo našega dr. Danila Majarona. Desetletje je propagiral idejo slovenskega vseučilišča minister Ivan Hribar.

Ko je koncem oktobra l. 1918. zasijalo Slovencev zlato solnce svobode, je docent praške univerze dr. Mihajlo Rostohar takoj 23. novembra 1918 zahteval ustanovitev vseučiliške komisije. 26. novembra 1918 je vseučiliška komisija izvolila dr. Danila Majarona za svojega predsednika. Takratni poverjenik za uk in bogocastje, nepozabni naš dr. Karol Verstežek je pa z vso verno in z vso ogromno svojo energijo delo vseučiliške komisije podpiral.

Vse, kar je bilo resnično slovenskega, je delalo, pomagalo, podpiralo. Brez zavesti, da si je ta naša univerza osvojila od vsega početka vsa slovenska srca, bi bilo njeno življenje prvih desetih let naše univerze pretežno. Sredstva so bila pišla, nepotrebnih ovir je bilo nebroj.

Pa vendar imamo danes za seboj obsežno, uspešno delo teh desetih let. Naše fakultete so se krepko organizirale. Instituti so lepo opremljeni. Absolventi naše univerze so zaposleni povsod v državi in prav nič jim niso opasni absolventi inozemskih univerz.

Absolventi inozemskih univerz sploh nikdar narodu in državi ne morejo biti to, kar so mu absolventi domačih jugoslovanskih univerz. Vsaj ne tedaj, kadar ima narodna univerza pravi delovni program, da usmerja mlade glave v narodnem in državnem duhu.

Težave, ki jih je doživela mlada kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev v prvih svojih desetih letih, imajo korenine v dejstvu, da je bilo veliko inteligentnih jugoslovanskih glav ustrojenih na tujih univerzah. Pred desetimi leti smo pač imeli srca jugoslovanska, toda glave tuje. In ko je prišlo do treznega dela, je neskladje postalo očitno.

Naše tako težko pričakovano državno edinstvo bo uživala resnično šele druga generacija. Ta generacija ima vso možnost, da že zraste edina, slovena. Naša vojska, ki vsi gledamo s ponosom nanno, vzgaja široke mase v pravem jugoslovanskem državnem duhu. Našo inteligenco pa morajo prav tako, v istem duhu vzgajati naša tri vseučilišča.

Danes, ko ljubljanska univerza stopa v svoje drugo desetletje, s tem, da to desetletje pričinja kot univerza kralja Aleksandra Prvega, slovesno dokumentira, da hoče delati za državo.

Njeno delo prvega desetletja je že bilo državi v korist. To kaže dejstvo, da je naš proforski zbor državi dal dva ministra, enega poslanika za važno diplomatsko postojanko, enega pokrajinskega namestnika, dva škofa, dva člana državnega zakonodajnega sveta in enega generalnega direktorja ministrstva.

Mnogo publikacij, domačih in inozemskih časopisov vseh strok priča o znanstvenem delu naših profesorjev in knjige, ki so jih v preteklem desetletju spisali naši znanstveniki, so ponese ime slovenske univerze v široki svet. V javnem delu Slovenije in vse države se vidijo sledovi sodelovanja naših strokovnjakov.

Prečitan je bil nato udanostni brzojav Nj. Vel. kralju:

»S slavnostnega zborovanja ob desetletnici univerze, na katerem je bilo svečano razglašeno imenovanje univerze kralja Aleksandra Prvega, pošiljam vsi zborovalci Nj. Vel. Protektorju ljubljanske univerze izrazne hvaležnosti in se Nj. Velicanstvu udano klanjam.«

Rektor dr. Vidmar.

Govoril je nato župan dr. Puc, ki je v imenu slovenskih mest poklonil rektorju slovesno darilo — zlato rektorsko veržico. Rektor se je županu dr. Pucu iskreno zahvalil in si nadel rektorsko veržico. V imenu akademske mladine je nato govoril jurist Zdošek.

Sledila je promocija devetih absolventov za doktorje. Promotor filozofske fakultete je bil univ. prof. dr. Ramovš. Za doktorje filozofije so promovirali: gospa Olga Makuc, roj. Achatz iz Gredice na Hrvaškem, gđc. Marija Perpar iz Tolmina in g. Janko Tavcar iz Tolmina. Promotor —juridične fakultete je bil univ. prof. dr. Tasič. Promovirali so za doktorje prava: g. Milan Sijanec iz Svetinj, g. Viktor Drachler iz Ljubljane, g. Ludvik Gruđen iz Novega mesta in g. Milan Bano iz Metlike.

Promotor tehniške fakultete je bil univ. prof. dr. Samiec. Za doktorja tehničnih ved je bil promoviran g. Franjo Kočvar iz Postojne. Promotor teološke fakultete je bil univ. prof. dr. Lukman. Za doktorja teologije je bil promoviran g. Okojzij Oster iz Koror pri Ljutomeru. Na nove doktorje je imel nato nagovor rektor dr. Vidmar. Zatem je akademski pevski zbor zapel »Gaudeamus igitur«.

Sledila je svečana promocija dolgoletnega borca za slovensko univerzo in njenega sostanovitelja dr. Majarona za častnega doktorja tehničnih ved. Dekan dr. Hinterfechner, promotor dr. Zupančič in rektor dr. Vidmar so imeli leve nagovore na dr. Majarona, ki so ga nato vsi prisotni zastopniki obsuli s čestitkami in se je dr. Majaron ves ginjen zahvaljeval.

S tem je bila slovesnost nekaj minut po 12. uri zaključena.

Jesenice - vzor prosvetnega dela

Ob blagoslovitvi temeljnega kamna za novi društveni dom na Jesenicah

Zgodovina Jesenic

Letos je Nj. Vel. kralj povzdignil dosedanjí trg Jesenice v mesto. To so Jesenice, ki se zadnji čas nepričakovano hitro razvijajo, tudi v veliki meri zaslužile. Naj sledi nekaj zgodovinskih podatkov.

Jesendice morajo svoj razmah zahvaliti železni industriji, ki je od nekdaj tu na vsem bivšem Kranjskem najbolj cvetela, in naravnemu železniškemu križišču. Tudi cestna mreža je tu naravnost v vzornem redu. Saj je že rimski diktator Julij Cezar gradil tu svojo cesto leta 57. pred Kristom, ko so mu Karni zaprli vse prehode preko Karavank. Še sredi 18. stoletja je bil ob poti v žiljski dolini v skalo vsekán napis: »G. I. Caesar viam inviam s. solert et impendio rotabilem redd...« (t. j. G. Julij Cezar je po lastnem načrtu in na lastne stroške izpeljal to vozno cesto). Železniška proga proti Ratečam je bila otvorená leta 1870, bohinjska pa l. 1906.

Jesenice, ki štejejo danes okrog 6000 prebivalcev, so dvakrat pogorele (1783 in 1815).

Železna industrija je v preteklih časih sirovine (rudo) kopala v domači okolici in jih talila v svojih plavžih. Odtod se del Jesenic še danes imenuje Plavž.

Valvazor nam o tem poroča: »V starih časih so bile fužine nad Savo in Plavžem na Planini...« Rodovina Bucelleni pa je središče dela prenesla na Savo in na Javornik in tako so fužine na Planini prenehale. Cesarstvo dovoljenje za zgradbo topilnic in fužin je iz leta 1538. Sicer pa je bila tu železna obrt že v predzgodovinski dobi, o čemer pričajo stare izkoptine. Bucelleniji pa niso imeli posebne sreče: nerealno gospodarstvo, potratnost in zločinski elementi so jih gospodarsko uničili. Leta 1683. so sezidali cerkev pri Sv. Križu. Odsli so v začetku 18. stoletja, a se pozneje vrnili ter iskali tu zlata in srebra. Rudarski sodnik je napisal, da ga sicer ne bodo našli, da bi ga pri svojem razkošju zares zelo potrebovali, da bi mogli izhajati. Še v letu 1617. so sezidali na Plavžu cerkvico sv. Barbare, zavetnice rudarjev. Danes je ni več.

Železarne so prešle v last Garzonijev in nato Ruardov. Rudo so izvažali tudi v tujino, dasi je bilo že 1788 preračunljeno, da mora rude kmalu zmanjkati, tako da danes uvažajo Jesenice le tujo rudo in jo predelujejo.

Leta 1868 pa je vse obrate prevzela Kranjska industrijska družba, ki jih ima v svoji lasti še danes. Pod njenim gospodarstvom so se železarne neverjetno povzpele in še naprej procvitajo.

Cerkveno so Jesenice do 1526 spadale pod Račovaljico. Svetno gospodstvo so imeli Ortenburžani do leta 1420. Po presledku 41 let je prešlo to gospodstvo na ljubljanskega prošta.

Cerkve nove župnije, ustanovljene 1526, je posvečena sv. Lenartu, h kateremu so se zatekali vozniki, da bi držale zavore njihovih voz. Kdor si še danes ogleda strma, ozka in skalnata pota, globoko zakolesničena, se ne bo čudil njihovim bojzani za zavore.

Tudi luteranstvo Jesenicam ni prizaneslo, a škof Hren, ki je zato 1601 osebno prišel na Jesenice, je to gibanje kmalu zatrl.

Leta 1788. se je od Jesenic cerkveno osamosvojila Koroška Bela.

Seveda so bile pa Jesenice nekdaj majhne. Župna cerkev, ki je danes veliko premajhna, to očito priča. Porastle so v zadnjih desetletjih. Tudi planinci so bili Jeseničani od nekdaj. Baje je bil prvi na Triglavu jeseniški kaplan Janez Dežman, ki je 8. avgusta 1809 pustil gori steklenico in v njej papir, ki nam to potrjuje.

Danes Jesenice hitro rastejo in napredujejo. Sedaj je v delu okrog 30 hiš-vil. Mogočna je ljudska šola, okusna meščanska; drug ob drugem rasteja v tekmovanju obširna domova:

F. Mažuranič:

Na obali

»Kako ti je?« vprašam sivolasega starca na morskí obali.
»Nikakor!« odgovori. »Čakam smrti.«
»Kaj te ne veseli življenje?«
»Ne!«
»A želja?«
»Ne želim ničesar.«
»Ničesar? Kaj zares ničesar, pa niti samega povratka mladosti svoje?«
»Ne! — Mladost so mi zastrupili, a zdaj mi starost zastrupljajo.«
»Pa da se še enkrat rodiš?«
»Ne daj Bog!«
»Pa vendar, da se še enkrat rodiš, kaj bi želel biti?«
»Kamen v morskí globini...«

V tujini

Solnce sije, a v duši mi je mrak. Težko mi je v tujini.
Tuji jezik je hrupav, tuji kruh grenak. Pomlad je, ali ne vidi je, komur ne cvete. Svet je majhen, bol moja velika...
Poldne zvoni, a nihče me ne čaka na kosilo. Ljudje gredo mimo mene: tuje matere, tuje sestre, tuji bratje. Tuji so oni meni, jaz njim. In moja bol je njim tuja, kakor je meni njihova radost. Tuje solnce ne greje duše.
Ljudje prihajajo in odhajajo. Odkod? Kam? Med tisoči samujem.
Ne vprašaj me niti kdo sem niti kaj sem. A dobro je tako. Saj če bi me vprašali, ne bi jim vedel reči...

* Fran Mažuranič se je 40 let kot begunec potikal po vsem svetu. Pobegnil je kot oficir v Rusijo, odtod pa potem romal po Afriki, Arabiji, Aziji, Braziliji. Hrvati so ga imeli za mrtvega, dokler ni malo pred smrtjo izdal knjigo »Od zore do mraka«, iz katere prinašam tu nekaj drobcev. Lojze Golobčič.

»Katoliška prosveta« in sokolska »Prosveta«. Sedanji občinski svet je krasno uredil ulice in ceste in v polnem teku so priprave za zgradbo carinarnice z ca. 8 milijonskim proračunom. Vse hiti in tekmuje med seboj in nas močno veseli današnji dan, ki z veliko gesto priča, da katoliška misel na Jesenicah ne spi.

Iz kronike Jeseniškega kat. del. prosv. društva

V letih 1894—1896, ko je prišel na Jesenice gospod župnik Šinkovec, se je počelo na inicijativno istega gibanje jeseniškega delavstva na organizacijskem polju. G. Šinkovec, kakor tudi uvidevnejši delavci so spoznali, kolike važnosti je zlasti ob štrajku, ki je bil izvojevan ista leta, medsebojna pomoč in zavest enotnosti mišljenja. Ustanovili so si delavsko podporno društvo, žigar prvi predsednik je bil g. Jože Krašovec. Vendar se je zdelo, da nekaj manjka. Zbrali so se starejši delavci pri »Plajerjevem Janezcu«, ki je imel gostilno. Prišel je tudi g. dr. Janez Ev. Krek. Posledica posvetovanja so bile Krekove besede: »Pričeti je treba.«

Prišlo se je. Blagopokojni župnik g. Šinkovec je položil temeljni kamen 50 goldinarjev novemu društvu z besedami: »Brez denarja ne gre.« Vršil se je ustanovni občni zbor l. 1896., ki si je začrtal smernice delovanja ter predložil pravila prvega Kat. delavskega izobraževalnega društva. Pravila so dolgo časa romala po tedanjih cesarskih pisarnah, ki so nerade gledale pokret slovenskega delavstva. Vendar so srečno prišla potrjena 26. septembra 1897 na Jesenice.

Prvi predsednik g. Nikolaj Bernard je pod vodstvom g. Šinkovca zapeljal voz v boj za katoliško narodno delavsko misel. Nasprotniki so začeli napertati tožbe zoper g. Šinkovca pri knezoškofjskem ordinarijatu, ki jih je pa razpršila deputacija z dr. Krekom na čelu. L. 1898. je predsednik, ki je bil godbenik, ustanovil tamburaški zbor, l. 1900. pa je društvo blagoslovilo društveno zastavo pod kumstvom gospe Ferjanove. Tedaj se je pa začelo gibanje nemštvo, ki si je ustanovilo »Turnvereine«. Schulvereine in Südmarka sta začela odtujevati našo mladino. Borba za obstoj se je povečala. Vendar je vzdrževalo društvo ravnotežje pod vodstvom Kreka, ki je stalno poselal Jesenice. Društveni prostori so bili pri »Markotu« na Savi z malim odrom, ki je bil stalno zaseden.

Leto 1904. je ustanovitev Sokola izzvala misel po ustanovitvi lastnega telovadnega oddelka. Dne 4. septembra istega leta je na predlog kaplana g. Zabreta bil ustanovljen telovadni in ženski oddsek. Kupili so staro bradljo in drog. Fantje so osnovali telovadni klub »Orel« in v maju leta 1905. je bil v živahnem razmahu v mali dvorani gostilne »Pri zvitem rogu«, ki je bila last zelo agilnega delavca na vseh društvenih poljih gospoda Petra Rozmana. Dr. Krek se je stalno mudil med njimi. Jeseni istega leta je prišel po odhodu Zabreta na Jesenice kaplan g. Karol Čuk, ki je ustanovitelj prvega društva »Orel«, ki je imelo namen zbirati fante k telovadbi in fantovskim zborovanjem, na katerih so se urili fantje za javne nastope za katoliške smernice. Dne 23. februarja 1906 se je vršil ustanovni občni zbor društva »Orel«, katerega člani so bili obenem tudi člani Kat. del. izobraž. društva. Nasprotniki so grozili z dejanskimi napadi, psovka »čuki« je bila na dnevnem redu. Fantje so pa ostali korajžni in beseda »čuki« jih ni bolela. Saj so imeli g. Čuka prav iz srca radi.

Isto leto so blagoslovili temeljni kamen sedanjemu »Delavskemu domu«. Kat. del. izobr. društvo je kupilo leta 1904. svet in zbiralo denar pod neutrudljivim vodstvom gospodov župnika Zabukovca, kaplana Zabreta in najagilnejšega kaplana

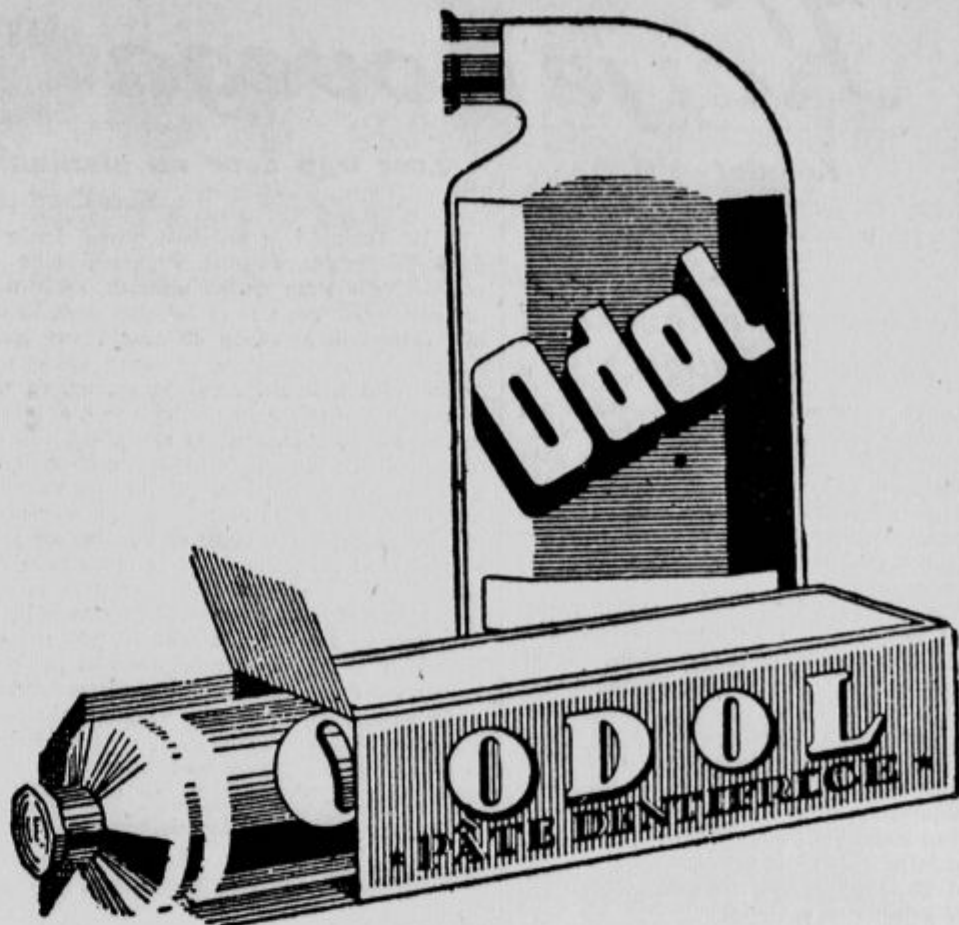
Grem kakor mesečnik. Mečem nogo pred nogo: najprej levo pred desno, pa desno pred levo. Grem, ne mareč — kam...
Ona odlomljena veja sem, ki v vetru joče. Moj sad se bo posušil na veji in odpadel bo. Trava sem na senožeči, s kopitom pogazena; meč, ki rjavi v morskí globini.
Niti preteklosti niti bodočnosti nimam, pa tudi nada moja je mrtva: videl sem jo to noč; poleg mene leži kakor ubit konj na bojni poljani...

Vrni se!

Sedim pod palmo in poslušam ptičico, kako žgoli. Sedla je na vejico dišečega škrlatnika in poje.
Ne vem ji imena niti plemena; vidim le, da je siva in modra. Priletela je, da prezimi, pa da se zopet vrne, kamor jo srce vleče.
Sedi na vejici in poje, a jaz poslušam. In mislim, da jo razumem: Poje o daljni svoji domovini, po kateri hrepeni... Pa kako bi sicer tako mlo žgoela, kakor da joče...
Nenadoma se zaleti na njo skobec. In čujem poslednji krik nesrečne ptičice...
Njeno perje lahno na zemljico pada. In njena nožica...
Dvignem to nožico, a na njej tanki srebrni obroček.
»Vrni se, čakamo te!« berem.
Kdo jo čaka?
Morda kak mali dečko in mala njegova sestra, ki sta to slabo ptičico pod drevesom našla. Kakor da bi...
»Vrni se! — Čakamo te!«
Ne čakajte!...

Kaj je življenje?

»Življenje je ptica selilka,« pravi moja sestra Marija, ki ji je takrat prvorojenče umrlo.
»Življenje je uganka, ki se rešava na drugem svetu,« pravi gospodična Mica.

Kdor noče izgledati negovan samo po svojih bleščečih zobeh, kdor polaga tudi važnost na to, da zadosti v vsakem pogledu zahtevkom popolne higijene ust in zob, se posluži

paste Odol za zobe in Odol-a

Pasta Odol za zobe kakor tudi Odol sam sta sestavljena strogo po navodilih vede. Ni boljše paste kakor je pasta Odol za zobe. Učinkuje desinficirajoče, prepreči nabiranje zobnega kamna in ima prijeten, osvežujoč okus.

Prijatelja. Jeseni leta 1906. je bil dom pod streho. Slovesna blagoslovitev se je vršila 25. avgusta 1907 o priliki tabora SKSZ in javnega nastopa tedaj obstoječih telovadnih oddelkov: Ljubljane, Št. Vida in Jesenic. Blagoslovitev je izvršil dr. Krek. Isto leto je ustanovil g. kaplan Kogej društveni orkester. Delo je bilo v razmahu. Nebroj iger, nebroj predavanj je šlo pod spretnim vodstvom neutrudljivega g. Čuka in g. Zabukovca. L. 1912. se je ustanovil godbeni oddsek z orkestrom in godbo na pihala pod vodstvom g. Kogej in g. Repinca, ki še danes uri, vodi celotno godbo z nesebično požrtvovalnostjo. G. župnik Skubie in g. kaplan Zbontar sta po odhodu preje imenovanih gospodov duhovnikov nadaljevala svoje delo do vojne dobe. Ne pozabimo, da so bile Jesenice udeležene na vseh prireditvah Kranjske, Goriške in Štajerske. Na Koroškem so ustanavljali telovadne orlovске oddelke, celo v Celovcu, dasi ob največjih zaprekah tamkajšnje deželne vlade, so postavili orlovsko gnezdo. V polnem razmahu je udaril julij 1914 in šli so fantje, šli možje na bojne poljane, kjer jih je obležalo precej.

Majniška deklaracija je zopet dvignila doma ostale. To je bilo vrvenje, sestankov, shodov, vse za zedinjenje Jugoslovanov. »Naša krič« je vžigala na odru. Delo težko, neustrašeno pod vodstvom gospoda Gabrovška, Dolinarja in Savinška.

Prišla je nova povojna doba. Socialna demokracija, komunizem je razvil teror. Metali so naše delavce na ceste. A ostali so naši junaki trdni, kremeniti značaji in društvo se je razmahnilo v novo življenje. Drevo je poglano veje: orlovski, orliški, ženski, godbeni, dramski, pevski in knjižničarski oddsek.

»Življenje je kakor grozdje,« pravi gospodična Lasta, »pa je samo takrat sladko, ako ga solnce ogreva, ko dozoreva.«
»Življenje je davek, ki se plača z glavo,« pravi Ladislav, občinski pisar.
»Življenje je zločin, kateremu sledi kazen smrti,« se odreže Franko, jurist.
»Življenje je bolezen, za katero ni zdravila,« pripomni Bogoslav, medicinec.
»Življenje je menica, katero bi človek pod vsako ceno hotel podaljšati,« pravi Julij, trgovec.

»Življenje je šola brez počitnic,« doda Miljutin, gimnazijec.
»Življenje je edini boj, za katerega se že naprej ve, kako se bo končal,« pravi Vladimir, poročnik.

»Življenje je roman, ki izhaja v podlistku in katerega pisatelj ne bi nikdar dovršil, če mu ne bi Večni ugasnil luči, zagrmelvi: Dosti si načelkal, leži!« pravi Fran, književnik.

Našemu dedu Jankoviču-Mažuraniču sem bil namenil to: »Življenje je breme, ki ga človek nosi v grob.« Pa sem to opustil, da ne mešam starca v naše igrarije... Prav sem storil, ker našemu dedu Jankoviču življenje ni bilo breme, nego dolžnost in veselje — vse do štiriindevetdesetega njegovega leta. —
Življenje je samo nam mladim breme...

Norec

Videl sem nekega pevca. Sedel je na zemlji in tolkel kakor divji po svojih starih citrah in se drl: »Pobratime, pobratime, dokle je slanina...«

In nič več.
Govorili so, da je nor in so mu dajali miloščino. A on ni bil nor. Govoril je najvišjo resnico tega sveta, pa je bilo vredno, da to modrost vsakemu po stokrat pove:
»Pobratime, pobratime, dokle je slanina...« (Kdor je ušiv, ta bo težko našel glavnika; a kdor je bogat, bo lahko našel prijatelja...)

Dom, primeren za l. 1906., je postal pretesen. Tesnoba je ovirala delo. Misel gradbe novega doma je vzkliła. Nenadoma je prinesla prilika in gospodje kaplana Gabrovšek in Pivk, Markež Tine in Černe Janez so kupili črno goščo ob Ukovi. Ustanovili se je gradbeni odbor pod predsedstvom gospoda župnika-svetnika Kastelica, Arneža, Torkarja in Šranca. Črna gošča se je belila pod pridnimi rokami kulukarjev. Vse misli vse želje so stremele za novim domom. Šle so mimo 15, 20, 25, 30 letnice društva in Orla, šla je mimo blagoslovitev treh praporov pod spretnim vodstvom gospodov kaplanov Zora, Pivka, Platiše, Krašne in Zupančiča. Zlagalo se je, nosilo na kup, kot čebele med. Pa šlo je le počasi.

In prišli so trije gospodje kaplani: prebrisani Kosiček, drzni Križman in idealist Kastelic Joško in pod previdnim vodstvom g. svetnika Kastelica so se z vso resnostjo pričeli pripravljati načrti in močna volja jih je poklicala v življenje.

Tako stojimo ob 33 letnici obstoja društva pred novim dejstvom. Vsa dolga doba čakanja je bila presekana z mahom. Danes blagoslovljamo temeljni kamen novemu društvenemu domu, ki bo največji in morda tudi najlepši v Sloveniji. Naše hvalnice kipe v nebo in naša srca prisegajo zvestobo ognjišču, iz katerega bodo letele iskre, ki bodo netile ogenj katoliške, narodne, delavske misli. Kvišku srca, ker Bog je z nami!

Kako gradimo novi dom

Pred leti je iz čistega idealizma zarezala prva lopata in udaril prvi kramp in iz črne gošče je nastal brezdvomno najlepši prostor in središče Jesenic. Ogromno dela je že v dovršenem položeneja in v tekočem čakajo tiste, ki so dobre volje, nedogledne žrtve. »In če mi ostanejo same podnice v sobah,« se je izrazil nekdo, ki je to razumel, »dom stati mora!« In ta dom raste. Blagoslova božjega smo zanj prosili in prešli na delo.

Moramo reči doslej, da stavbena tvrdka »Probudac«, ki je to delo prevzela in prvotne načrte na znotraj delno, na zunaj pa popolnoma premenila, izvršuje s solidnostjo in skrbjo. Vsa stavba, dolga 40 m in široka 23 m, nosi na zunaj pečat slovenske narodne umetnosti. Sicer veličastna palača, je vendar prikupljiva, kakor hiša rodnega očeta. Ornamentika v verigah od vrha do tal priča moč združenja, vmesni predeli simbolično značijo društvenega duha: Vera, Upanje, Ljubezen. V sredini nad vhodom pa je projektirana freskoslika iz narodne pravljice: »Zlatorog«, ki je v naših stalnih gorah imel svoj dom.

Za rejo slabotne in shušane živine ter okrepitve breje in posebno mlade živine je potrebno — in edino uspešno —

»TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO«
ki se dobi pri: M. Težaku, Zagreb, Gunduličeva 13.

Abonente na dobro in tečno hrano sprejme
gostilna in vinotoč V. SEDEJ
Ljubljana, Kolodvorska ul. 28
Popolnoma novo preurejena in povečana kuhinja. Zmerne cene. Izvrstna postrežba. Istotam se točijo pristna vina po 12 do 20 Din liter. Vrček piva le po 4-50 Din.

Sveta življenje in vrvenje

Sreča ni vse - znati se mora

Film in sport sta danes poprišči, kjer je mogoče najti največ slave. Ta slava je tem privlačnejša, ker je vselej združena z bogastvom — naša doba ocenjuje življenje po otipljivih dobrinah in plačuje z otipljivimi sredstvi. Pri filmu in sportu čakata svetovna slava in veliko bogastvo marsikoga, ki bi drugače ostal majhna ničlica sredi svojega življenjskega kroga. Vendar pa ni treba misliti, da igra pri tem sreča edino in glavno vlogo, marveč se mora tudi pri filmu in športu vsak, ki hoče resnično

»Tresoroskop«. To je naprava, s pomočjo katere je mogoče vsak hip pregledati prostor, kjer se v predalih hranijo denar in druge dragocenosti. Glavni del naprave je optični instrument ter oklopna zapora, ki je varna pred vlomom in raztopitvijo.

uspeti, krepko truditi in imeti tudi v glavi nekaj soli. O tem par zgledov.

Benny Leonard,

znani svetovni mojster v rokoborbi, je v svoj poklic dejansko »padel«. Billy Gibson je v nekem majhnem klubu v New Yorku prirejal vsak teden redne poklicne tekme. Leonard je hodil k tem tekmam z več drugimi dečki po prepovedanih potih — to je skozi okno, kadar ga ni nihče videl. Nekoč se mu je pa skok ponesrečil ter je padel naravnost pred reditelja, ki ga je odvedel pred Gibsona. »Ej, mladeč, na rokoborbo se ne prihaja skozi okno; ali pa si prišel morda samo gledat?« Ironično Gibsonovo vprašanje fanta ni spravilo iz ravnotežja; predrzno se je odrezal: »Boksati hočem!« — »Dobro,« mu je odvrnil Gibson, »pojdi v ozadje in se preobleci, jaz pa ti v tem poiščem tekmece.« Pri tem prvem boju se je Leonard dobro obnesel; Gibson je postal njegov manager, sam pa je postal svetovni mojster ter si s pestjo, a tudi z mnogo uma zaslužil nad 40 milijonov dolarjev.

Ce je Leonardu odprla vrata do sreče neznanca nezgoda, se je pa to zgodilo

Ray C. Ewryju

po resnični težki nesreči. To je mož olimpijskih rekordov. Na treh olimpijadah je s skoki v višino ali na daljavo dobil deset prvih nagrad. Toda kako je prišel do te sposobnosti? Napadla ga je bila težka bolezen ter je ohromel na obeh nogah. Zdravniki so izgubili vsako nado in namignili bolniku, da ne bo nikoli več hodil. Ewry pa se ni vdal. Čim je začutil le nekoliko moči, se je splazil nekako na tla in se pomikal po sobi. Vse prizadevanje je osre-

dotočil v to, da bi mogel obe nogi istočasno odtrgati od tal. Tako se je trudil več tednov vsak dan, dokler se mu ni posrečilo, da je nekega dne dejansko »skočil« pet centimetrov daleč. Od veselja se je vrgel na tla in začel iz celega grla vpiti. Čez nadaljnjih 14 dni je skočil že četrta metra daleč; z neprestanim vežbanjem je pridobil centimeter za centimetrom, in ko se je mogel že nekoliko zaneesti na svoje noge, je poizkušal skok v višino. Najprej je skočil deset centimetrov visoko, kasneje pa vedno više. Gnala ga je nezlomljiva volja in v dobrem letu je že tolkel svetovne rekorde v skakanju.

Podobne zglede, kako se da utrditi šibko, bolešno telo, sta podala v novjšem času svetovna mojstra

Nurmi in Peltzer.

Oba sta dobila že kot slavna atleta take telesne poškodbe, da nihče ni mogel misliti, da bi se še kdaj pečala s sportom. In vendar sta s svojo nezlomljivo voljo ostala zmagovalca nad telesnimi poškodbami in žela nove sijajne uspehe.

Prisotnost duha je sportniku neobhodno potrebna.

Jonny Dundee,

svetovni mojster v lahki teži, se je l. 1926., 34 let star, boril z Francozom Bretonnelom, ki je bil tedaj na višku svojih sil. Do četrte runde je bil boj izenačen, proti koncu te runde pa je nekaj zahrustalo, kakor bi počil kozarec ali se zlomila kost... Pri naslednji rundi je Dundee močno šepal in zdelo se je, da ima zvinjeno desno koleno. Po nekaj rundah je pa začel Dundee svojega nasprotnika tako čudovito zanesljivo obvladovati z udarci leve roke, da nihče niti opazil ni, da desne roke skoraj sploh nima. Bretonnel je doživel grozovit poraz. Sebe po boju je prišlo na dan, da si je bil Dundee v četrthi rundi zlomil desno roko in ne noge. Da bi nasprotnik ne izkoristil te neizgode, jo je Dundee z naporom vseh sil prikril in se delal, kakor da mu je poškodovana noga. Ta prisotnost duha in energija ga je obvarovala pred porazom. Roko pa je moral potem cele mesece nositi v obvezi in je v prihodnjem boju s Canzonierjem izgubil prvenstvo.

Kako bistro mora borec opazovati ves potek borbe in kako ne sme na nič pozabiti, priča naslednji zgled:

»Boy« Charlton,

sloviti avstralski plavač, je na olimpiadi leta 1924. potolkel Šveda Arne Borgia za 400 m. Lani sta se oba borca na amsterdamski olimpiadi zopet merila. Resen tretji tekmeč je bil le še Argentinec Zorilla. Charlton je vso svojo pozornost posvetil Arne Borgu, ki ga je kmalu pustil za seboj in se nato neprestano oziral po njem, da ga ne bi kako presenetil in prehitel. Dejansko je Charlton pred Borgom došel na cilj, toda tam ga je čakalo grenko razočaranje: pred njim je dosegel cilj in mu odnesel prvo nagrado Zorilla, ki ga je bil Charlton pri tekmi prezrl.

Polet Moskva-New York

Rusko društvo »Aviohim« pripravlja polet Moskva-New York. Polet se izvrši na aeroplanu »Sovjetska Država«, ki ga je zgradil inženjer Tulupov; letalo bo vodil pilot Setakov, ki je preletel progo Moskva-Tokio in nazaj. Drugi pilot bo Bolotov. Odhod iz Moskve je določen na 15. avgusta t. l. Pravce poleta je naslednji: Moskva-Omsk-Novosibirsk — Čita — Nikolajevsk — Amur — Alask — San Francisco — Chicago — New York.

Mesto Sevilla v Kolumbiji, ki ga je zalila reka Quilcate, katero je bil zajezil ogromen usad. 40 oseb je izgubilo življenje, 100 je bilo poškodovanih. Mesto je uničeno.

Mož, ki je oklofutal kralja

Na Angleškem je umrl v starosti 80 let neki Henderson, ki se je mogel edini pobahati, da je oklofutal pokojnega angleškega kralja Edvarda. Stvar je bila seveda mnogo bolj nedolžna nego bi morda kdo mislil. Ko je bil Edvard še princ Waleški, se je nekoč sprehajal v Boastasu. Pri tem je stopil na kup peska, iz katerega si je hotel 13letni Henderson zgraditi hišo. Srdit je skočil Henderson na noge in bliskovito hitro primazal princu eno za uho. Spremstvo je bilo vse iz sebe, toda princ je imel dovolj humorja, da je zaušnico sprejel, kakor je bila mišljena in smeje se je pomiril svoje spremljevalce.

Požar v tovarni dr. Laboschin & Co v Berlinu. Požar je nastal tako nenadoma, da so morali reševati delavce in uradnike z mehničnimi lestvami in ruhami. Ena žrtev je umrla, čim so jo prenesli v bolnišnico.

Cel tempelj v dar

Mongolski knez Sin Tjin kan je podaril švedskemu kralju Gustavu krasen Buddov tempelj v dokaz prijateljstva in spoštovanja do Sven Hedina. Tempelj z vsem okrasjem so spravili v 21 velikih zabojev, ki so že na potu v Stockholm. Najdragocenejše predmete pa je te dni prinesel s seboj poseben spremeljevalec Sven Hedina.

»Ženska je gospodarica naše usode«

Londonski list »Sunday Express« objavlja izjave velikega ruskega pevcu Saljapina v vlogi, ki so jo v njegovem življenju igrale ženske. Saljapin piše:

»Ženska je gospodarica naše usode. Spadam med tiste redke in morda srečne poedince, na katere so imele ženske samo dober vpliv. Nikoli nisem srečal ženske, ki bi se bila trudila, da me veže ali ki bi me bila varala. A tudi jaz žen nisem nikoli žalostil. Razume se, da je bilo tudi »črnih« trenutkov, toda bilo jih je malo in niso zapustili v mojem življenju nobene sledi.

Vse svoje življenje sem bil ženam dolžan hvale. Dale so mi vzpodbudo za vse, kar sem dosegel v umetnosti, glasbi, z eno besedo za vse. Kot deček sem se od svoje matere naučil delati. Bila je revna žena in mnogokrat je stradala. Hotel sem ji pomagati. Kasneje, ko sem odrasel, sem čutil željo, da bi ženam dopadel. Odločil sem se, da moram doseči tak položaj, da bo vsaka ženska očarana. Po mojem mnenju je med ženo in umetnostjo ozka vez.

Današnje ženske niso tako zanimive kakor preje, a to ni njihova krivda; krivci so možiki in pa razmere, v katerih živimo. Poznal sem mnogo znamenitih žena, krasnih igralk in

dam iz višjih krogov. Toda igralk in umetnice me ne zanimajo. Občudujem njihovo umetnost na odru in v ateljeju, toda izven tega okvira me puščajo popolnoma hladnega ter jim ne posvečam najmanjše pozornosti.«

Radio vseposod

V Moskvi so izdelali načrt za radiofikacijo vseh javnih trgov in šetališč. Na 30 mestih postavijo radio-amplione, ki bodo ves dan zvezani s postajo.

22 milijard dolgov in 200 papirnatih kron premoženja

Na Dunaju se je ustrelil te dni tovarnar in veletrgovec Feliks Eisenhammer. V testamentu so našli zapisano, da je vse njegovo premoženje spravljeno v safeje neke dunajske velebanke. Ko so safe odprli, so našli v njem 200 avstrijskih papirnatih kron. Ko so se pa začeli oglašati razni upniki, so dognali, da je pustil Eisenhammer za 2 in pol milijona šilingov ali 22 milijard kron dolgov. Med upniki je mnogo odličnih osebnosti, ki so s tem izgubile svoje prihranke. Eisenhammer je splošno veljal za izredno sposobnega in solidnega trgovca, ki so mu ljudje sami ponujali svoj denar, da bi ga plodonosno naložil v svojih podjetjih. V resnici je pa živel Eisenhammer na sami goljufiji ter je porabljal denar, ki ga je dobival od lahkoumnih ljudi, za plačevanje visokih obresti. Ko slednji ni mogel več dalje, je napravil obračun s krogom.

Slovel bo, a šele čez 200 let

Ne navaden testament je zapustil odvetnik William H. Latta, ki je nedavno umrl v Indianapolisu. V oporoki je določil, da naj ostane 50.000 dolarjev v dobrodelne namene. Denar se mora naložiti na obresti in porabiti šele čez 200 let, to je l. 2129., ko bo vsota z obrestmi narasla na 160 milijonov dolarjev. Denar naj se porabi tako: 35 milijonov za ustanovitev mestne knjižnice, 47 milijonov za ustanovitev univerze, 17 milijonov za konservatorij itd. Lattov duh bo moral dolgo čakati na posmrtno slavo!

Smešnice

»Tak vedi, da je moja nova kuharica pravi biser! Varčna, snažna, pridna...«
»Koliko časa pa je že pri vas?«
»Jutri nastopi službo.«

V ženitni posredovalnici: »Kako vam uga-ja ta slika?«

»Sijajno! Čisto moj tip.«

»Dobro. Kdaj želite sestanek?«

»Nemogoče — to je moja ločena žena.«

Kako si gospodična Vida predstavlja počitnice.

Lotti in »slep« potnik Schreiber v krogu svojih občudovalcev. Kakor se vidi, so Schreiberju vsi odpustili, da se je vtihotapil na Lottijevo letalo in bi bil skoraj onemogočil prekocean-ski polet.

Mirko Kunčič:

Uspavanka

Aja tutaja,
punčka naša nič več ne nagaja.
Očke zapira, zaspančkala bo,
k zvezdicam splavala bo pod nebo.
Tam jo že čakajo
angelčki beli.
Vso noč z njo rajali
bodo in peli.
Zdravja in solnca
bodo ji dali,
potlej jo tiho
nazaj pripeljali.
Hej, to bo mamica zjutraj pogledala,
ko ji bo punčka vsa srečna povedala,
da je priomala, aja tutaja,
s solnčcem zlatim — naravnost iz raja ...

Pravljica o ljubeči ptički

V prekrasnem gradu sredi bajnega vrta
je živel kraljevič, katerega je najbolj razve-
seljalo ptičje petje. Marsikateri dan je pre-
hodil v grajskem vrtu in v bližnjem gozdu
ter prisluškoval pesmi svojih prijateljic —
ptičic. Tudi vlovil jih je večkrat ter jih prene-
sel domov v zlate kletke, kjer jim ni ničesar
manjkalo.

Zgodilo pa se je, da je nekega dne sre-
čal na takem sprehodu lepo deklico, ki je kra-
ljeviča vladno pozdravila. Kraljeviču je zala,
ljubezniva deklica dopadla, zato jo je prijazno
pobožal in nadaljeval svojo pot. Deklica pa
je strmela za kraljevičem in vzdihnila: »Ah,
zakaj ne morem biti ptička, katero bi kra-
ljevič vzel s seboj na grad, da bi mu prepe-
vala lepe pesmice.«

»No, ta želja se ti lahko izpolni! začuje
deklica glas poleg sebe. In ko se ozre, za-
gleda starko z dolgim nosom, velikimi očali
ter grbo na hrbtni. Ze misli odhiteti proti do-
mu, ker se je vstrašila grde starke, ali spomni
se njenih besed: ta želja se ti lahko izpolni!
In že premaga strah in stopi bliže k čarov-
nici: »In kako bi se to zgodilo?« »Poslušaj,
deklica!« odgovori starka. »Dam ti moč, da
se podnevi izpremeniš v ptičico, ponoči pa
postaneš zopet deklica. Seveda mi pa moraš
dati v povračilo deset let svojega mladega
življenja. Ali hočeš?« In široko so zarežala
brezobna starkina usta.

Deklica ni vedela, kaj bi storila. Ni imela
zaupanja v čudno čarovnico, ali mikala jo je
njena ponudba. Konečno reče: »Naj bo! Težko
sicer dam deset let svojega mladega življenja
ali mika me, priiti kraljeviču tako blizu in
prepevati mu hočem najlepše pesmice.« Ko-
maj deklica to izgovori, že se izpremeni v
ptičko, ki zleti visoko v zračne višave in
zažgoli tam svojo prvo pesmico. Čarovnica pa
izgine.

Ne dolgo in kraljevič se vrača s sprehoda.
Ko zasliši v zraku lepo petje, išče z očmi, kje
bi zagledal to izredno pevko. Ali že zleti lepa
ptičica na njegovo ramo ter zažgoli tam pre-
krasno pesmico. Kraljevič kar ostrni.

Tako lepega petja še ni slišal. O, da bi
bila ta ptička njegova! Pa čudno! Mala pevka
se ga ni čisto nič bala, temveč je kar obsedela
na njegovi rami. Tedaj pa jo kraljevič ves
vesel ponese v domov v kraljev grad. Tam ji
odkaže najlepšo zlato kletko. Nova ptička je
kaj zadovoljno frfutala v svoji lepi gajbici in
prepevala krasne pesmi.

Kraljevič se kar ni mogel ločiti od nove
prijateljice. Najlepše urice je prebil v njeni
družbi. Ja, odkar je imel novo ptičko, so mu
bile vse druge ptičice odveč in vsem je vrnil
svobodo. Vesele so zapustile svoje zlate hi-
šice in odletele v zlato prostost.

Tudi novi ptičici je odprl zlata vrata, ali
ni ji bilo do zlate prostosti, ne do zelenega

loga, ne do zračnih višav. Le po sobi je frfu-
tala in če je vstopil kraljevič, mu je sedla na
ramo ter mu drobila najlepše pesmice. Zvečer
pa ga je s sladko pesmico uspavala.

Seveda pa kraljevič ni nikdar opazil, da
sedi ponoči ob njegovem zglavju lepa deklica,
ki je zadobila človeško naravo. Zjutraj, ko se
je zdanilo, je pa že zopet žgoela lepa ptičica
svojo jutranjo pesmico.

Minulo je leto in prišel je čas, ko je postal
kraljevič polnoleten in nekega dne pokliče
kraljica-vladarica svojega sina in mu tako go-
vori: »Moj ljubi sin! Čas je, da mi odvzameš
težko breme vladanja. Ker pa rabi kraljestvo
tudi kraljico, ti svetujem, da si izbereš ženo,
ki bo vredna sedeti na kraljevem prestolu. —
Poznam princezino, ki je lepa in ljubezniva.
Ime ji je Lilijana. Ali bi jo ti hotel snubiti?«
»Ja, rad se pokorim vaši želji, odgovori kra-
ljevič, »in vzamem Lilijano za ženo.«

Kraljevič je res zasnubil lepo Lilijano,
hčerko sosednega kralja. Bila je lepa in mila
ter je imela vse one lastnosti, ki naj bi jih
imela dobra kraljica.

In ko je prišla princezinja Lilijana prvič
na grad, je kraljevič prvič pozabil svojo pri-
jateljico-pevko ter jo pustil ves dan brez hra-
ne. Zalostno je ptička povsila glavico in pe-
rutke ter čepela v kletki. — Uboga zapuščena
ptička!

Ko pa zvečer stopi kraljevič v svojo sobo,
ga v srce zadene žalosten pogled zapuščene
ptičice. In žalostna je bila tudi pesmica, ki
jo je zapela prijateljica. — »Nikdar več te ne
pozabim, moja zvesta prijateljica,« vzdikne
kraljevič.

Ko je kraljica Lilijana izvedela o lepi
ptičici, poprosi svojega ženina, naj ji pokaže
ptičico. Kraljevič rad ustreže želji svoje ne-
veste ter jo pelje k ptičici. Ko pa vstopijo v
sobo, že zleti vsa preplašena ptička na kra-
ljevičevo roko. Ljubeznjivo jo kraljevič poboža
in prosi: »Ljuba ptičica, pokaži kaj znaš in
zapoj mi v slovo najlepšo pesmico. Jutri te
ponesem na nevestin grad, kjer boš našla nov
lep dom.«

Tedaj pa zapoje ptička tako lepo a ža-
lostno pesem, da se nobeden navzočih ni mo-
gel ubraniti solz. Ko pa iz drobnega grla pri-
vre zadnji žalosten vzdih, pade uboga ptička
mrтва pred noge svojega gospodarja. Ločitve
od njega ni mogla prenesti, zato ji je počilo
njeno drobno, ljubeče srce.

Kako pa vsi ostrme, ko naenkrat ne vi-
diijo na tleh mrtve ptičice, temveč prekrasno
bledo deklico, ki je še z napoli umrlimi očmi
strmela v obupanega kraljeviča.

Zdaj mu je namah vse jasno: Ona lepa
deklica, ki jo je srečal v gozdu, je bila za-
čarana v ptičko, da mu z ljubeznijo sladi živ-
ljenje.

Vsi, ki so to videli, so mislili, da je bila
deklica čarovnica, ki jo je kraljevič ljubil.
Nevesta, kraljica Lilijana, pa zapusti kra-
ljeviča, ker je ljubil čarovnico.

Tako ostane kraljevič sam ob truplu tako
ljubeče deklice-ptičke. Kmalu pa pošlje kra-
ljica-mati slugo, ki odnese truplo na vrt, kjer
ga zakopljejo pod grm, češ, čarov-
nica naj ne leži na pokopališču v blagoslov-
ljeni zemlji.

Na dekličinem grobu pa je vzklija krasna
snežnobela lilija, ki je pričala o dekličini ne-
dolžnosti.

Kraljevič je tako zelo žaloval, da je zbolel
in hiral od dne do dne, dokler niso tudi njega
zagrebli pod grm kakor je sam želel. Tedaj pa
je na njegovem grobu zrastle temnordeča roža,
ki se je strnila z lilijo ter z njo vred umrla.

„LUNA“ eksportna hiša
MARIBOR - Aleksandrova 19
dobroznana, najboljša in najcenejša trdka
za nakup galanterije, pletenine, kraljevega
blaga ter igrače na drobno in na debelo.

Spisal Mirko Kunčič.

Pontafis prepovedan.

Ilustriral J. P.

34.

To je bilo cvilenja in beganja po jami!
Uboge miške so v smrtni grozi in zmedenosti
kar same silele v pogubo. Muc je lovil vztrajno
vso noč in nosil miške na kup. Bil je že ves
kivav po gobčku, oči pa so mu gorele kakor
živemu vragu ...

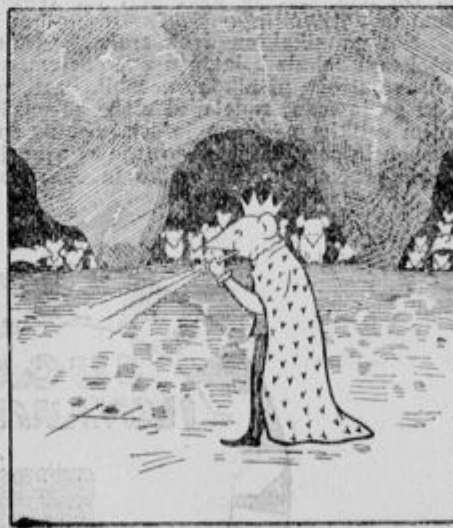
32.

Jokec je v zgodnji jutranji uri predramil
iz sanj bolesten glas. Siroko je razprl oči
in se čudil: tri miške v dragocenih, zalih
oblekah so stale ob njegovem zglavju in pro-
seče dvigale tačice. Najstarejši mišek, z zlato
krono na glavi, se je ponižno priklonil in se
predstavil:

»To smo mi trije: Mišji kralj Tenkopisk,
moja žena — kraljica Sladkosneda in moj sin-
ko — princ Črnirepek. Prosimo milosti zase
in za svoj rod. Strašno morilno klanje si po-
vzročil med nami. Joj, joj, joj — kaj smo ti
storili, da nas preganjaš tako kruto?«

33.

Jokec se je zasmilila nesrečna kraljev-
ska trojica in bil je v veliki zadregi. Povedal
jim je, kaj mu je ukazal hudobni poglavar in
končal:

»Podarim vam življenje, če se prostovolj-
no preselite drugam.«

»Čez pol ure ne bo nobenega naših več
tu!« je svečano zagotovil mišji kralj in pre-
suntljivo zapiskal v srebrno piščal.

In je pridrvel od vseh strani mišji zarod
in se jel gnesti okoli svojega vladarja.

Jokec in Keca je obšla zona, toliko je še
ostalo črnega drobiža živega. Bila sta prav
hvaležna kralju Tenkopisk, da jima je pri-
hranil nadaljnji trud.

35.

Dvoje močnih, žilavih mišk je na migljaj
dvignilo kralja Tenkopiska na rame. Tenko-
pisk je v ganljivem govoru razodel svojim po-
danikom grenko usodo, ki jo morajo deliti
z njim. In je bilo plakanja in tugovanja, da
bi se omehčal kamen.

36.

Tenkopisk je znova zapiskal v piščal. To
je bilo znamenje za odhod. Iskreno je stisnil
Jokec preganemu kralju desno tačico in mu
želel srečno pot. Se mahljaj v pozdrav, še
solza v slovo — in že je smuknil, že je iz-
ginil kralj Tenkopisk s kraljico Sladkosneda
in princem Črnirepkom skozi lino ... Za
njim se je vsula nepregledna procesija mišjih
družinic.

Po preteku pol ure ni bilo nimo Jokec
in Keca v votlini nikogar več.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov,
solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Najboljši v materialu in konstruk-
ciji in najlepši opremi so **šivalni**
stroji „Gritzner“ in „Adler“
za domačo obrt in industrijo

Pouk vezanja brezplačen

Le pri

JOS. PETELINC
Ljubljana

poleg Prešernovega
spomenika ob vodi
Vseletna garancija!
Zahlevajte ponudbe

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

ima stalno na zalogi:

vse vrste **umetnih gnojil**, Tomaževo žlindro, rudninski in kostni superfosfat,
kalijevo sol, čilski soliter, apneni dušik, mešano gnojilo in nitro-foskal; na-
dalje vseh vrst **portland cemenia**.

Bogata zaloga **špecerijskega in kolonijalnega blaga**, vse vrste **mlcuski**
izdelki, **poljedelski stroji**, **ilmona** in **pomaranča**.

Zaojenje nog, trdo kožo, ozeblina, svrab in
pekoče podplate in kur je oči izleči v 2—3 dneh

FEBRUUM APARAT

patentiran v vseh kulturnih državah.

Cena Din 50 po poštnem povzetju Din 56.

Glavno skladišče za Jugoslavijo:

Stara Salvator apoteka, Osijek 1.

kamor je treba tudi poslati naročila

Interesantno bralstvo o
uspešnem
zdravljenju
žolčnih kamnov
Vam pošlje brezplačno
lekarna pri Odrešeniku
Praga II. Vyšehradská tř.
Pílište kol.

ŽOLČNI KAMENI

Priloditve in društvene vesti

Ljubljana. Prihodnji teden se vrše pevske vaje po naslednjem redu: v ponedeljek in torek 24. in 25. t. m. v Ljudskem domu, v sredo 26. t. m. v Unionu. Nadaljnje vaje objavimo v četrtak. Kdor zanudi v tem tednu eno samo vajo, bo brez-pogojno izbran. — Pevevodka.

Desetletnica mature nameravajo praznovati maturantje VIII. a in b razreda I. drž. gimnazije v Ljubljani iz l. 1919. dne 6. julija t. l. v Ljubljani. Kraj se določi pozneje. Prijave sprejema Cerar Peter, uradnik pri poštni direkciji.

Pevsko društvo »Zorac« na Ježici proslavi danes 23. junija ob 8.10 letnico svojega obstoja, spojeno z veliko vrtno veselico na prostori g. A. Stirna. Sodeluje več pevskih zborov. Igrala bo polnoštevila železničarska godba. Prireditel ob vsakem vremenu.

Načelstvo bolniške blagajne ljubljanskih mestnih nameštencev sklicuje za v torek, dne 25. t. m. ob 18. v mestno dvorano izredni občni zbor in prosi, da se ga članstvo zanesljivo udeleži.

Petrovče. V nedeljo dne 23. junija 1929 upri-zori društvo »Gospodar« v Petrovčah v dvorani gosp. Antona Vodenika narodno igrs s petjem v 4 dej.: »Kletev nezvestobec«. Vljudno vabljeni vsi.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani va-bi na mesečno zborovanje v ponedeljek dne 24. junija ob pol šestih na kirurškem oddelku. Pre-dava: dr. O. Hauts: Kvalitativna diagnoza tuber-kuloze.

Orkestralno društvo Glasbene Matice sporoča članom, da se vrši v ponedeljek, 24. t. m. gene-ralna vaja za nastop v Radio-Ljubljana in ne v torek, kot je bilo najavljeno, ker je v torek pro-dukcija drž. konservatorija. Vaja je ob 8. zv. v Glasbeni Matici. Vsi in točno. — Odbor.

Združenje drogistov, sekcija za Slovenijo, skli-čuje za 7. julija t. l. ob 10. dopoldne v »Narodni kavarni« v Ljubljani redni letni občni zbor. Va-bila z dnevnim redom bodo aledila. — Predsednik.

Orlovska mladina Sv. Pavel pri Preb. priredi 29. t. m. dvodnevni romarski zlet na Urško goro.

Odhod iz postaje Sv. Peter v Sav. dol. ob 8.20 do Slovenjgradca. Od tam peš na goro, kjer se vrši v nedeljo slovesna sv. maša, katero bo daroval ž. g. kaplan Krušič. Vsi prijatelji orlovstva vabljeni!

Ze sedaj nekateri željno pričakujejo dne 30. junija, ko bo imelo pevsko društvo »Krakovo-Trno-vac« žegmansko veselico v Kozeljci, saj se na njho-vih prireditvah še najbolj zabavajo.

Kolesarsko društvo »Sora« v St. Vidu nad Ljubljano priredi 29. jun., v slabem vremenu 30. junija popoldne otvoritvene medklubske dirke, združene z vrtno veselico v Dravljah pri Sojarju. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Merkurjev izlet. Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani priredi za svoje člane ter prijatelje društva s svojimi rodbinami v nedeljo dne 7. julija t. l. celodnevni vrlo hvaležni izlet na prirodno naj-lepšo točko Kokrske doline v vas Kokro pri Kra-nju. Odhod z glavnega kolodvora s turističkim vlakom ob 5.15 zjutraj ter povratek z zadnjim vla-kom v Ljubljano. Prijave, ki so potrebne radi prevoza izletnikov iz Kranja do Kokre ter radi kosila, sprejema društvena pisarna Gradišče 17-I. (telefon 26-52) najkasneje do ponedeljka dne 1. ju-lija v uradnih urah. Vabimo na obilno udeležbo, zlasti še gg. pevce. — Odbor.

Ljubljansko gledališče

OPERA

Začetek ob pol 20

Nedelja, 23. junija: Zaprt.

Ponedeljek, 24. junija: CRNE MASKE za abonma

C. D.

Torek, 25. junija: Zaprt.

Naše dijaštvo

Akademiki, ki se zanimajo za moderno pro-svetno delo, se vabijo k predavanju o »kulturnem in sociološkem pomenu ljudskih knjižnic«, ki ga priredi Prosvetna zveza v ponedeljek ob 8 zvečer v Akademskem domu v lokalni Danice. Predaval bo dr. Anton Vodnik.

Orel

Danes vsi v Šmartno pri Litiji, kjer bo velika orlovska prireditel. Ob 8 sv. maša in blagoslov prapora, popoldne ob 3 javna telovadba. Poskrb-ljeno je za dobro in pošteno zabavo.

Orliška srenja dolinjeleška ima svojo jav-no telovadbo 21. julija 1929. Vljudno prosimo vsa okoliška društva, da ta dan ne prirejajo svojih prireditel. Bog živi!

Moravče. Dne 29. t. m. t. j. na praznik sv. Pe-tra in Pavla se vrši v Moravčah popoldanska pri-reditev tukašnje orlovske srenje. Pri telovadbi nastopi tudi praška tekmovalna vrsta kamniškega orlovskega okrožja, kar bo vsekakor izreden do-godek, ki bo nudil prijateljem telovadbe lep užitek. Po telovadbi, med katero govori tudi govornik

Kaj mora vsakdo vedeti o pravilnem negovanju ust in zob.

Usta so vhodno telesu. Z ozirom na to je silno važno, da ostane to vhodno vedno čisto. Od čistih ust in zdravih zob je odvisna predvsem prebava, za tem pa tudi čist diš in fiziološki, lep glas. Prvi po-goji za prijeten občutek in razpoloženje so zdrava usta, čist diš in lepi zobje, obenem pa je to naj-boljše priporočilo za poslovno in družabno življenje. »Dobro žvečenje je pol prebave.« Slabi zobje pa ne morejo dobro žvečiti.

Kako postanejo zobje slabi? Po vsaki jedi osta-nejo med zobmi, na njih in v drugih ustnih delih drobnejši in debelejši drobci jedi. Če jih ne od-stranimo, začne gniti in tvoriti kisline, ki načno predvsem zobno pokostnico (kalaj). Tako nastanejo na zobeh majhne izdolbine, kjer se zbirajo bakte-rije, ki uničijo polagoma zobe in vplivajo nepri-jetno tudi na ves telesni ustroj. — Najbolj razšir-jena zobna bolezen je gnitje zob (Karies). Zaradi te bolezni trpi 90 odstotkov otrok. Znak te bolezni so votli zobje, ki povzročajo silne bolečine. — Iz teh razlogov je modernemu, kulturnemu človeku higi-jensko negovanje ust in zob življenska potreba. Zato je treba čistiti zobe po možnosti po vsaki jedi,

iz Ljubljane, pa se vrši prosta zabava, pri kateri igra godba iz Domžal. Vabimo vse prijatelje or-lovstva, da posetijo prireditel v obilnem številu, da se tako oddolže mladini za njen požrtvovalen trud in idealno stremiljenje.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za duhovnike so v Domu od 8. do 12. julija. — Duhovne vaje za moše so od 28. junija do 2. julija. Prosimo pravočasne pri-jave. — Vodstvo Doma.

Poizvedovanja

Kanarček je ušel. Najditelj naj ga odda proti nagradi v trgovini Smrke Stožice.

brezpogojno pa zjutraj in zvečer. Vendar enostavno mehanično umivanje zob s praškom ali pasto ne zadostuje, ker delujejo vsa ta »sredstva« le na zu-naj in površno. Da se usta in zobje dobro očistijo, je treba rabiti brezpogojno tekočino, ki pride v najoddaljenejša in najbolj skrita mesta in dele ustne votline, kamor nikakor ne moreta prašek in zobna pasta. Ravno na teh skritih mestih pa se na-hajajo ostanki jedi, ki povzročajo potem nevarno in škodljive bakterije in gnitje.

Ta tekočina desinficira lahko vse, s čimer pride v dotiko, mora biti torej zato antiseptična, a vendar popolnoma neškodljiva zobem in sluznici. Imeti mora dalje tudi dober okus in prijeten vonj, da odvzame ustom neprijeten duš in zapusti vtiš osveženja. (Kot najboljše voda za usta in zobe je doslej poznan »Odol«). Hvalevreden po svoji odlični sestavi, po svoji lastnosti, da pojačuje delo sluznice, po svojem prijetnem in svežem vonju, je Odol — lahko trdimo — zares najboljšo sredstvo za nego-vanje ust in zob.) S kako tako ustno vodo se lahko obenem očistijo zobje in desinficirajo usta. Voda, kateri se primeša nekoliko Odola, mora biti mlačna. Zelo dobro je tudi pred in po izpiranju zob usta izplakniti z Odolom.

Prešernova ulica 4
poleg frančiškanske cerkve

H. Suttner, Ljubljana 2

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine
Lastna protokolitirana tovarna ur v Švici

Birmanska darila

Birmanske ure za dečke od D 49'60 naprej
zapestne ure od D 98'—
Srebrne vratne verižice (Colliers) od 20 D naprej
Zlate „ „ „ 85 „ „ „

Poslužujte se udobnih najmodernejših avtobusov
Austro-Fiat avtoprometa Žužek!

Avtoproga Ljubljana—Sv. Križ. Postajališče Kre-kov trg, vozi po Poljanski cesti preko Sv. Petra mostu, Sv. Petra—Ahaceljevi—Kette-Murnovi ce-sti—pokopališče Sv. Križ. Postajališča po potrebi na željo potnikov. — Avtoproga Ljubljana—Vevče. Postajališče Marjini trg. Oba avtobusa odhajata od postajališča Krekov trg odnosno Marjini trg počenši od 7 zjutraj do 19 zvečer, od postajališča Sv. Križ odnosno Vevče pa počenši od 7.30 do 19.30 zvečer, in to vsako uro. Ob sobotah, nede-ljah in praznikih pa vozita avtobusa po potrebi tudi se od postajališča Krekov trg odnosno Marjini trg ob 19. od postajališča Sv. Križ odnosno Vevče ob 19.30. Po naročilu in potrebi se vozni čas zadnjih odhodov lahko podaljša.

DALMATINSKI
la Portland
cement
svetovne znamke
SALONA (TOUR)
dobavimo v juta
in papirnatih
vrečah
promptno iz naše tovarne
manjše količine pa iz našega ljubljanskega
skladišča poleg špedicije Ranzinger
„SPLIT“
d. d. za cement
Portland
Masarykova cesta 23.

ZAHVALA. Za premnože izraze iskrene-ga sočutja ob priliki smrti našega ljubljanskega ata, gospoda
Franca Benedičiča
cerkvenika in krojaškega mojstra
izrekamo najpriskrnejšo zahvalo. V prvi vrsti se zahvaljujemo gospej zdravnici dr. V. Strnad in njeni asistentki gđe. Mici Šraj, dalje preč. gosp. župniku iz Mavčic V. Marčiču, ki je takoj na ob-vestilo smrti nas prihitel tolažiti, opravil sv. mašo in vodil pogreb, preč. g. žup-niku iz Zalega loga A. Hribarju in preč. g. župniku iz Selc Fr. Šušteršiču. Naj-priskrnejša zahvala domačemu preč. g. župniku V. Brtonceljnu za vso sočutno tolažbo ob zadnji uri in pogrebu. V iz-redno tolažbo nam je bilo ganljivo petje zvođenih pevskih zborov pod vodstvom pevovodkinje ge. Marije Lotrič. Posebno zahvalo smo dolžni Demšarjevi družini iz Česnice za darovano cvetje. Vsem, ki ste prišli dragega ranikega obiskat v bolezn, kropit na mrtvaškem odru in spremit k zadnjemu počitku — naš hva-ležni Bog plačaj!
Zelezniki, dne 21. junija 1929.
Zalujoča družina mežnarjeva.

Neobhodno potrebne za vsak hotel, gostilne, delikatesne trgo-vine, planinske kočje, turiste, izletnike in druge, so
hrenovke v škatlicah
po 4 in 12 parov. — Izvrstnega okusa, praktično in ceno.
Jeterne in šunkne pastete
v škatlicah po 100 gr neto. Priznana najboljši! Za dobro trajnost se jamči!
HERMAN WÖGERER,
veletrgovina z mesom, klobasami, slanino in tovarna konserv,
MARIBOR.

Rodbina Kansky obvešča, da se vrši v nedeljo 23. t. m. ob 9 zjutraj v pravoslavni kapelici na Taboru parostos za stud. med. univerze v Rigi
Jurijem Jermolajevičem Kanskim
ki je bil dne 14. t. m. ustreljen v sovjetski ječi v Petrogradu.

Zahvala
Za vse tolažilne dokaze sočutja, izraze sožalja, za izredno veliko in častno udeležbo pri pogrebu in za nebroj krasnih vencev povodom prebriske izgube gospoda
Ivana Böhma
lastnika umetnega milna
izrekamo svojo najiskrnejšo zahvalo. — Prav posebno se za-hvaljujemo ž. duhovščini ter še posebno ž. g. župniku Viktorju Kraglu za njegove tolažilne besede, ki jih je govoril ob grobu v svojem in v imenu vseh tukaj, vfaranih občin kot dokaz splošnega sočutja in spoštovanja do prerano preminulega, ne-umornega boritelja za obči blagor. Prišrna zahvala gosp. šol. uprav. Val. Ivanušu za njegov vsakemu do dna srca segajoč in tolažljiv govor, ki ga je posvetil mnogoletnemu članu šol. odbora ter odboriku framske Posojilnice, nadalje šol. mladini za prečesljivo pesmico in še za cvetke, ki jih je polagala v grob svojemu dobrotniku. — Iskrena zahvala Prostov. gasilnim društvom v Framu, Račah, v Gornji in Spod. Polskavi, v Hočah in Hotinji vasi za zadnji izkaz tovariške zvestobe, istotako pa tudi pev. zboru Framske čitalnice ter godbenikom spodnje-polskavske požarne brambe za zadnje pozdrave. — Obenem prosimo vse znanee, da ohranijo blagopokojnika v najboljšem spominu. — Fram, dne 19. junija 1929.
Globoko žalujoči ostali.

Hotel „Pod Stalom“
Moste pri Žirovnici.
Prenovljene in na novo opremljene sobe s kopalnico letoviščarjem na razpolago. Dobra hrana, postrežba točna. — Zmerne cene. — Za obilen poset se priporoča Matija Grlic.

Že 32 let
stoji v službi bolnih in zdravih, bolečine ublažujoči Fellerjev Elsafuid, kateri je po-hvaljen v mnogobrojnih priznanicah tudi iz najvišjih krogov. Upotrebljen na znotraj in zunaj se je izkazal uspešen pri reumatičnih bolečinah, živčnih bolečinah, pri šibkosti, pa tudi drugače kot brza pomoč. Dobiva se povsod. Poizkusna steklenica Din 6'—, dvoj-na Din 9'—, Ako ga nimajo, naročite ga po pošti za vsaj 62 Din naravnost pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elsatrg 134, Hr-vatska. — Za prebavo pa: Elsa-kroglice, 6 škatljic Din 12'—

Nemško - slovenski slovar
Uredila
dr. Fr. Bradač in dr. Janko Šlebingar
Subskripcijska cena Din 96'— za vez. izvod
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

+
V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod
Adolf Schelcher
železnikar v pokoju
v soboto dne 23. junija, po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul. — Pogreb nepozabnega po-kojnika bo v ponedeljek 24. junija ob 3 pop. iz hiralnice sv. Jožefa na Vidov-danski cesti, na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 22. junija 1929.
Žalujoči ostali.

Za konzerviranje: črešenj, jagod in rastlin
priporočam svojo pristno slivovko, droženko in vin. špirit.
Veležganjarna Adalbert Gusel, Maribor,
Koroška cesta 18.
Koroška cesta 18.

Gizela Trappen roj. Luckmann
dne 21. t. m. po dolgi, mučni bolezni na Dunaju. Pogreb drage rajinke se bo vršil v sredo, dne 26. t. m. ob pol 4 popoldne v Šmarjeti pri Celovcu. V Ljubljani, dne 22. junija 1929.
Med. univ. dr. Lore Antoine roj. Trappen, Gizela Frick roj. Trappen, hčeri. Marija Luckmann, sestra. Josip Luckmann, brat. Med. univ. dr. Tasilo Antoine, Karl Frick, zeta. Duglore Antoine, Gerald in Helga Frick, vnuk in vnukinji.

ZAHVALA
Vsem vam, ki ste dobrsrdno lajšali bol in dajali nam to-lažbe ob prerani izgubi naše ljubljene pokojne
MICI
izrekamo iskreno in globoko občutno zahvalo. — Zahvaljujemo se gg. zdravnikom, usmiljenkam in strežniškemu osebju. Iskrena hvala za spremstvo na njeni zadnji poti g. direk. dr. Zarniku in drugim gg. magistratnim uradnikom. Toplo zahvalo izrekamo darovalcem poklonjenih vencev in šopkov in vsem, ki ste jo počastili na zadnji poti. — Osebito pa prisrčna hvala vam, drage matičarke in maticarji, ki ste našo ljubljeno Mici s cvet-jem in petjem spremili do groba.
Žalujoči rodbini: ZAVRSAN - UMBERGER.

**KUPON
ZA UGANKE**
V
**ILUSTRIRANEM
SLOVENCU**

Št. 24

Pozor trgovci in gospodinjice za ukuhanje CELLOPHAN

Higijenska prozorna opna, najboljši zapor za vse marmelade in žele, nepropustljiva za vonj in bakterije. — Najsigurnejše sredstvo za ohranitev svežosti, stalna kontrola vsebine. V vodi neraztopljiva. Absolutno sterilna.

Najidealnejše sredstvo za zapiranje steklenice mesto pergamenta.

Dobiva se v vseh trgovinah

Zastopstvo za SHS

Braća Weiser

Zagreb

Maravska ulica 5.

Vse vrste moko

iz najbolj banaske pšenice dobavljajo po najnižjih cenah Fran JUVAN, valični mlin, Sred. Gameljne, p. Šent Vid nad Ljubljano. Zabeleženo. — So lidna potreba.

Fotografski atelje

novi otvorjeni; najmodernejši aparati, najnovejša svetlobna naprave. Foto Meyer, Maribor, Gospoška 39.

Ažurira in entla

takoj Matek & Mikeš, Ljubljana - Dalmatinova 13. Vezanje oblek. Predtiskani stenski prtji 10 D.

Slavonsko slivovko

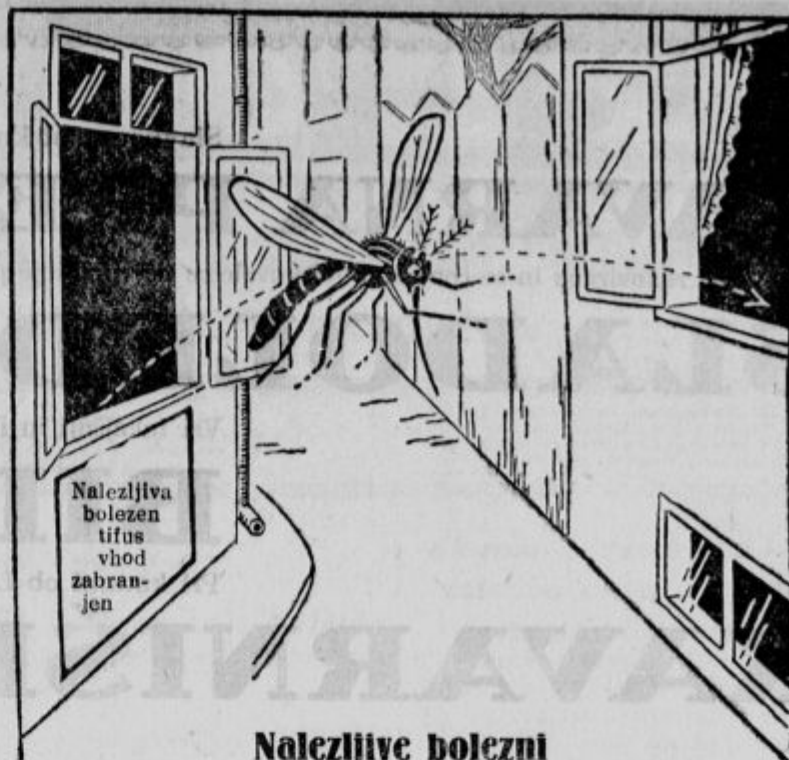
pristno, naravno — ima napredaj pecara rakije, slivovice i konjaka. Glede cene se treba obrniti na Milan Mimic i sin, Okučani.

Trgovcem s čevlji

naznanjam, da izdelujem »bakanče« štrpaci čevlje po naročilu vsako množino po zelo nizkih cenah. Naslov v upravi Slovenca pod št. 6730.

Fotograf, potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gospoška 39.

Nalezljive bolezni

prenašajo komarji, muhe in drug ostudni okuženi mrčes. Vi aiti ne vidite kaka strahovita nevarnost Vam preti. Varujte zdravje in življenje svoje, svojega otroka in svoje rodbine. Varujte se onega mrčesa in uporabljajte najdovršenejšo sredstvo za pokončevanje

Razpršite Shelltox samo s pomočjo Shelltox brizgalne, ki Vam zagotavlja največji uspeh. Razpršena meglica Shelltoxa **zanesljivo usmrti** zasačeni mrčes ter tekmo nekaj minut

osvobodite Vašo hišo muh, moljev, komarjev, bolh, stenic, mravelj, ščurkov, njihovih zaleg in ličink

Tiskana navodila dobite pri Vašem prodajalcu. Vporabljeni Shelltox znači vzdrževati v hiši higijeno v najvišji meri. — Dobiva se povsod.

Najpopolnejši „STÖWER“ šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri trvdki

L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6.

Brezplačen pouk 15 let jamstva Telefon št. 2980

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, — v lasni hiši, Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarje)

Stanje hranilnih vlog nad Din 70.000.000.—. Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetška zadruha prosta rentnega davka

Kupim stalno

kostanjev taninski les

smrekove skorje cele in drobljene, rabljene sode od strojnega in jeditega olja po najugodnejših cenah. Takojšnje plačilo.

FRANC OSET, SV. PETER V SAV. DOL.

E 7448/28.

Dražbeni oklic

Dne 27. junija 1929 ob desetih bo pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 15, dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Krakovsko predmestje (v Ljubljani):

1. polovice vl. št. 7, obst. iz stavb. parc. št. 51, hiše št. 8 na Emonski cesti, zemlj. parc. št. 61, vrta, stavb. parc. št. 79 s hišo št. 8 a na Emonski cesti in zemlj. parc. št. 62/2 — vrta;

2. vl. št. 135, obst. iz parc. št. 84/2 — vrta ter tovarniškega in gospodarskega poslopja št. 3 v Aškerčevi ulici in

3. vl. št. 151, obst. iz stavb. parc. št. 62/3 — dela tovarne.

Cenilna vrednost: ad 1. 142.856 Din 06 p; ad 2. 659.438 Din in ad 3. 118.040 Din.

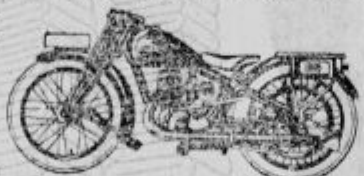
Najmanjši ponudek: ad 1. 71.429 Din, ad 2. 329.719 Din in ad 3. 59.020 Din.

Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji se morejo vpogledati v pisarni g. dr. Fran Novaka, odvetnika v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 3.

Ljubljana, dne 12. junija 1929.

Najnovejši modeli

D.K.W.

moto-ikljev od 200, 300 in 500 cm so došli v skladišče. — Ugodni plačilni pogoji. — Generalno zastopstvo za S. H. S. — **Šti Trgovski Industrijski Kontor, Beograd, Račeva 12.** — Zabeležite prospekte „Moto“ — Zastopstvo za ljub. oblast: Ing. C. R. Luckmann, Ljubljana, Ahelejeva cesta 10.

Pšenična kava

Vidrove kave, ki jo je pred vojno razpošiljala tudi v Slovenijo češka trdnica Vidra iz Prage, se še marsikdo spominja. Vidra je tudi izdal znan časopis „Domáci prijatelj“. Vidrova kava je pšenična kava in se sedaj zelo priljubljena na Češkem, a v Jugoslavijo se zaradi visoke poštne in carne ne pošilja več. V Beogradu se izdeluje po isti metodi kot Vidra na Češkem, pšenična kava »Java«. Bivši naročniki Vidrove kave v Jugoslaviji bodo brez dvoma radi naročali »Java« pšenično kavo, ker vedo, kako izvrstna je pšenična kava.

Pšenica je najlahtnejše žito, je boljše nego ječmen ali riž. — Iz pšenice se dela najboljša moka, najboljši kruh in tudi najboljša kava. Kava iz pšenice je boljše nego iz ječmena ali riža.

»Java« pšenična kava je žgana iz lepe banaske pšenice po preizkušeni moderni metodi.

»Java« pšenična kava je izvrstna, zelo redilna, izdatna in zelo okusna.

»Java« pšenična kava ne razburja živcev in srca, temveč krepi telo in duha. Je primerna zdrava hrana za otroke in odrasle, za slabotne in čvrste, za duševne in telesne delavce.

»Java« pšenična kava je zelo okusna ter jo z užitek pije vsak, tudi tisti, ki sicer ne mara kave.

»Java« pšenična kava je zelo izdatna, se je ne sme preveč zakuhati in je torej zelo poceni. Razumna, štedljiva gospodinja uporablja torej le »Java« pšenično kavo.

»Java« pšenična kava ima okus kakor prava kava. Za otroke se kuha sama, za odrasle tudi sama ali pa kot pridelatek k pravi kavi.

»Java« pšenično kavo razpošiljamo po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi.

Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridejana lepa skodelica za kavo.

Če hočete piti res dobro kavo in poceni, naročite »Java« pšenično kavo. Kdor poskusi, je zadovoljen in naš stalen odjemalec. Prepričajte se in naročite »Java« pšenično kavo.

Priporočajte »Java« pšenično kavo svojim znancem! Kdor pridobi deset naročnikov, dobi en 5 kg paket »Java« pšenične kave brezplačno in poštne prosto.

PRIZIONA KAFE „JAVA“ K. D.
BEOGRAD, Lemina ul. 11'a.

„SPECTRUM“ d.d.

tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Celovška cesta 81. — Telefon 2245,

Zagreb, Osijek. Srednjačnica: ZAGREB

Zrcalno steklo, portaino steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstevljanje v med. Fina, navadna ogledala.

Šoferska šola

oblastveno koncesijonirana I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova 52. Fraktične vožnje z modernimi avtomobili, teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj prične 1. julija.

Čisti obraz

in pomlajenje. Vaša koža postane mladeniško sveža in bela kot evci. Ogreti, mozoli, gube, pege, piodni, bradavice, solne poge, rane in rujava pege.

Pred uporabo. Po uporabi.

pege vsled vročine

izginejo takoj in zanesljivo z uporabo lepilne kreme „EROS“. „Eros“ služi v doseg in ohranitev lepote obraza, vrača in rok. Ohranja lepoto do najvišje starosti pod jamstvom. Zdravniško priporočano. — Dolgujem Vam veliko hvalečnost. Dosegla sem vidno očiščenje obraza v 24 urah. Pise gosp. dr. M. — Slajno preizkušeno pri damah in gospodinjski vsaki starosti. Cena Din 16.—, 3 lončki Din 34.—, 6 lončkov Din 55.—.

Dr. Nikol Kemény, Košice, poštni predal 12/L50 C. S. R.

Ludovic Halévy:

Župnik Konstantin

»Nisem še vsega povedala. Morate izvedeti, kaj je rodilo to izredno govorico o meni. Ko smo pred letom dni prišli v Pariz, se nam je zdelo potrebno, da darujemo nekaj denarja za mestne reveže. Kdo je govoril o tem? Prav gotovo mi ne; toda stvar je prišla v javnost s številko vred. Takoj sta prihitela dva mlada novinarja, da poizvesta kaj o preteklosti gospoda Scotta. Hotela sta pisati v listih, našo, našo... kako že vi to imenujete? Našo kroniko. Gosp. Scott je včasih nekoliko živahen. Tudi takrat je bil in je odslavlil gospoda zelo odločno, ne da bi jima bil hotel kaj povedati. Torej ker nista moža spoznala naše prave zgodovine, sta si jo sama izmislila. Prvi je pripovedoval, da sem beračila v snegu v New Yorku. Naslednjega dne je drugi objavil še bolj senzacionalen članek, da sem skakala čez papirnate trakove v nekem cirkusu v Philadelphiji. Res čudne liste imate na Francoskem, sicer pa jih imamo tudi v Ameriki. Medtem pa je že skoro pet minut dajala Pavlina župniku obupna znamenja, ki jih pa ta tako trdovratno ni hotel razumeti, da je naposled zbrala ves svoj pogum in rekla:

»Gospod župnik, četiri na osem je že. Četiri na osem! Oh! Prosim vas, moje dame, da me opravičite, rad bi še ostal, toda sedaj imam večernice Marijinega meseca.«

»Marijin mesec in večernice bodo, takoj sedaj?«

»Da, takoj.«

»In najin večerni vlak v Pariz?, kdaj gre natančno?«

»Ob pol desetih,« je odgovoril Jean, »in z vozom je samo petnajst do dvajset minut do kolodvora.«

»Potem pa, Suzie, grova lahko v cerkev.«

»Dobro, pojdimo v cerkev,« je odgovorila gospa Scott; »toda predno se ločimo, gospod župnik, bi Vas rada prosila neke usluge. Na vsak način Vas hočem imeti, ko bom prvič obedovala doma v Longuevalu, in tudi Vas, gospod... sami bomo vsi štirje, kakor danes. Oh! ne odklanjajte, povabilo prihaja tako iz srca!«

»In je od srca sprejeto,« je odgovoril Jean.

»Pisala Vam bom in sporočila dan. Prišla bom čimprej mogoče. Vi imenujete to, kaj ne da, kramljanje? Torej dobro, povabila Vas bom na kramljanje.«

Med tem časom je Pavlina odvedla miss Percival v kot dvorane in ji je tam nekaj zelo živahno govorila. Njiju razgovor se je končal s temi besedami:

»Vi boste tam?« je vprašala Bettina.

»Da, jaz bom tam.«

»In me boste opozorili, kdaj naj začnem.«

»Opozorila Vas bom, toda pazite, tukaj je gospod župnik in ni treba, da bi kaj slutili!«

Obe sestri, župnik in Jean so odšli iz hiše. V cerkev so morali iti čez pokopališče. Večer je bil krasen. Tiho in počasi so stopali vsi štirje v žarkih zahajajočega solca po drevedu.

Ob njihovem potu je stal nagrobni kamen dr. Reynauda, ki je bil sicer čisto priprost, pa se je vendar odlikoval od vseh drugih po svoji velikosti. Gospa Scott in miss Percival sta se ustavili, ker sta zapazili sledeči, v kamenu urezani napis:

Tukaj počiva dr. Marcel Reynaud, sanitetni major mobiliziraneve Souvignya, ubit dne 8. januarja leta 1871. v bitki pri Villers-senel. Molite zanj!

Ko sta prečitati, jima je rekel župnik, kažoč na Jenna, preproste besede:

»Bil je njegov oče!«

Tedaj sta se obe ženski približali grobu in s povešeno glavo obstali tam nekaj trenutkov zanišljeni in zatopljeni v pobožno molitev; potem sta se obrnili obe istočasno in z isto kretnjo podali mlademu častniku roko in nadaljevali svojo pot proti cerkvi. Prva njuna molitev v Longuevalu je bila posvečena Jeanovemu očetu.

Župnik je odšel, da se obleče za večernice. Jean pa je spremlil gospo Scott h klopi, ki je bila že dve stoletji rezervirana za longuevalsko gospodo. Pavlina je šla naprej. Cakala je na miss Percival v senci za cerkvenim stebrom. Po ozkih in strmih stopnicah jo je vo-

dila na kor in ji ponudila prostor za harmonijem.

In ko je stopal stari župnik za svojima strežnikoma iz zakristije k oltarju, ter pokleknil spodaj na stopnicah, je Pavlina, kateri je sree bilo od nestrpnosti, šepnila:

»Zdaj je trenutek, gospodična. Ubogi dragi mož, kako bo vendar zadovoljen!«

Ko je začel harmonij, ki je sladko kakor žuborenje potoka dvigal svoje melodije in jih razširjal po mali cerkvi, tedaj je obšla župnika Konstantina takšna ginjenost in polastilo se ga je takšno veselje, da so mu solze stopile v oči. Ni se spominjal, da bi bil kdaj jokal od onega dne, ko mu je bil Jean rekel, da hoče deliti vse, kar ima, z materjo in s sestro onih, ki sta bila padla pod nemškimi krogami ob strani njegovega očeta.

Da so se se orosile solze v očeh starega duhovnika, je morala priti ta mala Američanka z onstran morja in zaigrati v cerkvi longuevalski Chopinove sanjave melodije.

IV.

Drugo jutro ob pol šestih je zatrobil trobentač na dvorišču vojašnice znak za sedlanje konj. Jean je zajahal in prevzel poveljstvo nad svojim oddelkom. Ob koncu meseca majnika so vsi rekruti armade že toliko izvežbani, da se morejo udeležiti skupnih vaj. Skoro vsak dan se proizvajajo v poligonu manevri z upreženimi baterijami.

(Nadaljevanje vsako prihodnjo nedeljo.)

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjava, da je

KAVARNA PREŠEREN V LJUBLJANI

popolnoma renovirana in se cenjenim obiskovalcem najvljudneje priporoča. — Poskrbela bodeva za najboljšo pijačo, izvrstno postrežbo. Priznana najboljši

SLADOLED

Vsi tukajšnji in inozemski časopisi, vse ilustracije. Prijateljem igranja na biljardu so na razpolago izvrstni

BILJARDI

Pri kavarni ob Ljubljani krasen

KAVARNIŠKI VRT

Za obilen obisk se najvljudneje priporoča

Karol in Poldi Polajnar

lastnika kavarne

Prodaja ljutomerskih vin

Prisilna uprava graščine Gornja Radgona ima naprodaj okrog 70 POLOVNJAKOV VINA izborne kakovosti letnika 1928. po dnevnih cenah. — Cenjeni interesi se naj oglase pismeno ali osebno pri g. Alojziju Puhar, županu v Zbigovcih kot prisilnem upravniku, kjer dobe vse potrebne informacije. — V Gornji Radgoni daje informacije g. dr. Lenart Boezio, odvetnik v Gornji Radgoni — oziroma okrajno sodišče.

IVAN KAPELJ
LJUBLJANA VII
(ŠIŠKA) ALJAŽEVA C. 4

Izvrševanje
in vsa popravila bakrenih del za kemično industrijo, pivovarne, tovarne za špirit, tovarne klobukov in slamenikov, kandičev in bonbonov. — Izvršuje naprave za tanin in ekstrakt, kompl. naprave za barvanje, destilacijske aparate, duplikat-kotle, sirne kotle za parno ali direktno ogrevanje, rezervarje, cevi, kurilne in hladilne kače, T in + kose, kolena, armature, vsakovrstne kotle za žganjekuho, kotle za kuho in pranje, kotličke za štedilnike itd. itd. — Strokovnjaška izvršitev konkurenčne cene

bakrarstvo, kotlarstvo**PREKLIC**

Franc Klinar, posestnik v Rečici ob Paki, obžalujem, da sem govoril o gđni Alojziji Klančnik iz Šmartne ob Paki žaljive stvari glede njenega deklisnega obnašanja, prekličem vse te govorice kot neresnične ter se ji zahvalim, da je odstopila od tožbe. — Rečica ob Paki, dne 10. junija 1929.
Franc Klinar.

Peči sistema „Luc“

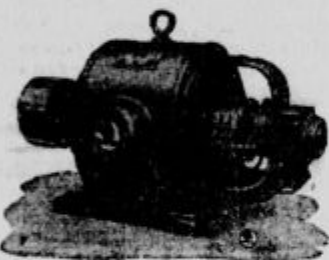
vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Golob, Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3. Prevzema tudi v popravila in prezidavo vsakovrstne gori navedene peči in jih izvršuje strokovnjaško in po najnižjih cenah brez konkurence.

Češnje, groh in drugo zelenjavo z najboljšim uspehom ukuhate v **WECK-ovih** čašah za ukuhanje. Tovarniška zaloga WECK za celo kraljevino pri tv. „Fructus“, Ljubljana, Krekov trg 10/L. — Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard. Celje: Josip Jagodič. — Zahtevajte cenik.

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. „Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn Škodovi zavodi v Plzinju se nahajajo v velikosti ½ do 30 k. s. stalno na zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na

Zastopstvo Škodovih Zavodov, Ljubljana
Selenburgova ulica 7. — Telefon 2966

Primarij
dr. Jos. Cholewa
Brezice

se je vrnil s študijskega potovanja in
zopet redno ordinira

Hotel Pension „Primordia“

zakupnik: W. Böhm
Morsko kopališče in klimatsko okrevališče
Pension 60—70 Din
Podgora-Dalmacija

Pravkar dospela velika zaloga **izgotovljenih oblek** po zelo ugodnih cenah!

Že za 320 Din kupite lepe suknene moške obleke — in **že za 135 Din** deške suknene obleke.

Istotam se dobe pristna angleška in češka sukna in mnogo drugih predmetov po najnižjih cenah. — Vjudno se priporoča

Ivan Maštnak, Celje. Kralja Petra c. 15

Inserirajte v „Slovincu“!**Hladilne naprave**

izolirane s plutovino za gospodinjstvo, gostilne in mlekarne izdeluje

„VEHA“ d. z o. z., Ljubljana

Gospodarska cesta 8 - Automatične hladilnice brez leda!

Izvirjene provizijske zastopnike

iščemo za svetovno znamko Separatorjev. Nove prodajne metode — velika možnost zaslužka. Ponudbe na Publicitas, Zagreb Gunduličeva 11 po „Za-20061“.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarne stroko spadajoče posle

Obreštuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne odteguje vlagateljem rentnega davka

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG šte. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Brzojavni naslov: Gospobanka

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000,000.—, vloge nad Din 360,000,000.—

Podružnice:

Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Sibenik.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod ugodnimi pogoji.